

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesечно Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nehrankirana pisma se ne sprejema. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun: Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inserate) Sarajevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Cene inseratov:

Enostopna petina vrsta mali oglasi po Din 1'50 in Din 2'—, večji oglasi nad 45 mm višine po Din 2'50, veliki po Din 3'— in 4'—, oglasi v uredniškem delu vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredno ponedeljka in dneva po prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

RR

Gospod Nikola Pašić mora te dni občuti isto zadovoljstvo kakor ga je pred več kot pol stoletjem Franc Jožef, ko so pred njim klonili glavo in contumaciam na smrt obsojeni voditelji ogrske neodvisnostne stranke, ki so se odločili za to, da podprejo centralizem habsburške monarhije. Vendar je med njimi in pristaši nekronanega hrvaškega kralja, Stjepana Radića, bistvena razlika. Ogrsi so si za svojo podporo avstrijskemu centralističnemu režimu izgovorili skoro popolno politično in gospodarsko neodvisnost svoje države, dočim je Stjepan Radić po svojem nečaku Pavlu vse zgodovinske in narodne zahteve Hrvatske enostavno žrtvoval za to, da ga režim oprosti obtožbe zaradi veleizdaje. Franc Jožef je bil dal košutovske voditelje po krvniku Haynau-u deloma pobesiti deloma po ječah pozapreti, toda ogrski neodvisniki se niso ustrašili skrajnega mučenja, marveč so prav s tem moralno izsilili od Dunaja koncesije, ki jih je le-ta moral po dolgoletni junaški in vztrajni borbi Ogrom dati, ko so tudi druge vnanje in notranje razmere predstavljale skupne monarhije poglavalne brezizhodno zagato. Stjepan Radić — »hrvatski Gandi« so ga imenovali njegovi čestitci — pa ni zdržal, ampak je komaj dober mesec po tem, ko ga je Pašić dal zapreti, po svojem nečaku brez vednosti kluba ponudil svojemu silnejšemu nasprotniku kapitulacijo, ki je postajala dan za dnem popolnejša, dokler se ni končala s popolno likvidacijo hrvatskega vprašanja, v kolikor je od radićevcev odvisna. Kakor je bilo skrajno nemoralno od radikalov, da so voditelja Hrvatov vtaknili v ječo, da računajoč na njegovo slabotnost od njega izsilijo sramotno predajo, tako je predaja sama vse kaj drugega nego izglede politične morale, odkritosti in junaštva. Kakšen demoralizirajoč vpliv mora imeti na naše politične prilike dejstvo, da je mož, ki je še lani slovesno zaprisegal stisniti hrvatskih kmetov na zastavo »svobodne človečanske hrvatske republike«, sedaj kar čez noč zavoljo sebe pokopal tako hrvatsko republiko kakor avtonomijo Hrvatske, hrvatski sabor, hrvatsko vladu! In tako se z Radićevo kapitulacijo politične razmere v državi tudi na splošno bistveno niso izboljšale, marveč se je podal od strani predstaviteljev dveh najmočnejših strank v naši državi zopet zgled tistega nemoralnega mešetarjenja za razdelitev oblasti, ki je že v bivši Avstriji duhovitemu parlamentarcu dal povod, da označi vse politični boj v monarhiji za enostavni »luogo di traffico«.

Radićevci so, kolikor je to od njih odvisno, razvoj naših političnih razmer k boljšemu s svojo kupčijo s Pašićem samo zavrli. Vlada Davidović-Korošec je bila prva postavila na dnevni red geslo velikega, resničnega in pravičnega sporazuma med jugoslovanskimi narodi. Radić, ki bi bil tedaj lahko prestopil prag parlamenta in postal deležen oblasti, ki je šla za uresničenjem tega sporazuma, je mesto tega vlado Davidović-Koroščevo samo oviral, napadal in storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da jo pomaga strmoglaviti, in vse to pod pretvezo, da ni dovolj avtonomistična, federalistična in demokratična. Bilo je treba, da ta vlada pade, da so vtaknili radikali Radića v luknjo in uvedli v zvezi s samostojnimi demokrati režim skrajnega nasilja ter korupcije, da je Radić svoj avtonomizem, federalizem in »seljaški demokratizem« vrgel Pašiću pod noge in stopil sam na izpraznjeno mesto samostojnih demokratov, da bo zdaj radikalom pomagala brez Pribečevića izvajati — program Narodnega bloka! Kajti Stjepan Radić ni samo vrgel med staro šaro hrvaške kraljevine, vlade, bana, sabora, marveč se je celo zavezal, da bodo glasovali njegovi za reakcionarni tiskovni, sodni in druge zakone, ki so se bili zvarili v kuhinji PP režima!

Gospod opravniki Radićevih poslov, Pavle Radić, je čutil potrebo, da ta korak tako pred svojimi bivšimi zavezniki v opozicijskem bloku kakor pred zajedničarji, ki jih je s svojim postopanjem izgnal iz lastnega kluba, opraviči, dasi bi bilo veliko lepše, če bi bil molčal. Zajedničarjem očita, da so »doktrinari«, da se »držijo formule«, da zato »niso v stanu izvesti velikih stvari«, kakor sta jih izvedla on in njegov stric Stjepan. No, »velika« pač ni stvar, ki sta jo izvedla Pavle in Stjepan, kajti na ta način kot ona dva se pač

ni bilo težko z gospodom Pašićem sporazumeti, ki je vrgel radićevcem štiri manjvredna ministrstva, da so zatajili ves nacionalni državopravni program Hrvatov, in bo državnemu pravdniku naročil, da ustavi proces proti Radiću ali na kak drug način »veleizdajalsko afero« likvidira. In kaj malo okusno je, če gospod Pavle Radić bivši program svojega strica, za katerega so Hrvati bili leta in leta batinani in preganjani, označuje kot malovredno »formulo«. Ne »formule«, gospod Pavle, nesli ste na bazar načela. Bilo bi boljše, da je gospod Stepan Radić vrgel v kot plazne »republikanske«, »človečanske« in »svemirne«, formule, s katerimi je bil program hrvatskega naroda izkazil, in sicer lani, ko »o mu previdni, pametni in zares realni politiki dali priliko, da se s svojih megleh višin vrne na zemeljska tla in pomaga izvesti program resnične ljudske demokracije brez brezmiselnih primesi, ki jih je moral zdaj hočeš nočeš žrtvovati obenem s pravimi načeli, katera ne smejo biti nikoli na prodaj. In še veliko bolj moralno je, če se po taki napol tragični napol smešni kapitulaciji g. Pavle Radić poslavlja od opozicijskega bloka s pismom, v katerem meče krivdo za krah »seljaške demokracije« na — blok narodnega sporazuma, češ, da ni z dovolj ostrimi sredstvi podpiral njegove politike! To pravi on, ki je komaj dober mesec po volitvah, ko se je skupščina šele sešla, izmolil brez vednosti in odobrenja lastnega kluba pred Pašićem svoj konfiteor!

Seveda ni mešetarja, ki so jo sklenili radićevci z radikali, brez dobrih strani. Izbačenji so, in bržčas za vedno, samostojno-demokratski korupcijonaši, dasi se način, kako so jih njihovi bivši zavezniki žrtvovali, s stališča morale ne da odobravati, saj so pridno in požrtvovalno vlekli voz narodnega bloka, pri katerem jih bodo zdaj bivši republikanci enostavno zamenjali. Kajti sistem se ne bo izpremenil, radićevci so prevzeli centralizem, in ga bodo morali pomagati pridno izvajati, za kar bo že skrbel gosp. Pašić, ki jim je izvil iz rok čisto vse orožje in ima pripravljene zanje še hujša presenečenja, če mu ne bodo parirali. Če bodo nove osebe boljše od starih, to pa ima bodočnost pokazati; na vsak način je dobra stran te malo slavne kupčije, da so izginili samostojni demokrati, ti tipični nasilniki in korupcionisti, ki jih v politični nemoralnosti in v neizbiranju sredstev gotovo nihče ne prekaša.

Kar se tiče bloka narodnega sporazuma in ljudske demokracije, se je z radićevci iznebil balasta in je postal s tem notranje še trdnjši in čisto svoboden. Radićevsko-radikalna koalicija je tak neboljšan stvar, da njegovega žalostnega konca ne bo treba predolgo čakati. Zato jamči dovolj vsa — dosedanja politična modrost in dalekovidnost gospoda Stjepana Radića. Po tem eksperimentu mora priti edino prava rešitev našega državnega problema, rešitev v smislu velikega, pravega in zares na ljudsko demokracijo slonečega sporazuma med narodi Jugoslavije. Za enkrat pa bodo nosili gotovo ne lahko in prijetno odgovornost za politiko v naši državi v prvi vrsti radićevci, in kakor sta dosedaj bila zanj odgovorna v Sloveniji Žerjav in Pivko, tako bodo sedaj to odgovornost nosili gospodje Pucelj, Prepeluh in Kelemina. Mi jih za to prav nič ne zavidamo.

KITAJSKO VPRAŠANJE.

Newyork, 15. julija. (Izv.) Japonski zunanji minister Shidehara je v Tokiu izjavil, da se Japonska ne bi protivila konferenci, kakor jo zamišlja Amerika. Vendar pa bi bila po njegovem mnenju taka konferenca odveč, ker imajo sedanja pogajanja s Kitajsko vladno izglede na uspeh. Minister je dementiral vesti, da obstoji tajna pogodba med Anglijo in Japonsko, oziroma med Anglijo, Japonsko in Ameriko.

AMERIKANCI PROTI JAPONCEM.

Tokio, 15. julija. (Izv.) Tukaj je vzbudilo veliko razburjenje vest, da je v Toledu v državi Oregon (severna Amerika) množica pregnala 15 japonskih delavcev. Če se ta vest uresniči, bo japonska vlada poslala v Washington energičen protest.

GLAVICI GROZI NOVA POPLAVA.

Krakov, 15. julija. (Izv.) Vsled novih močnih naličkov so reke Visla, Dunajec in Raba zopet močno narasle, tako da grozi nova poplavna katastrofa. Skava je že prestopila brežogove.

Povratak kralja. — Pašić odstopil.

Belgrad, 15. julija. (Izv.) Ob pol 11 dopoldne se je kralj vrnil z Bleda v Belgrad. S tem je stopila kriza v končno reševanje. Takoj po prihodu sta kralja obiskala notranji minister Maksimović in zunanji minister Ninčić. Nato sta odšla na Topčidersko brdo k ministrskemu predsedniku Pašiću.

č. Popoldne je bil kralj pri Pašiću. V političnih krogih se je zvečer trdilo, da je ob priliki tega obiska dal Pašić demisijo v roke kralja. Na ta način bi vlada nacionalnega bloka končno veljavno končala in s tem bi se pričela posvetovanja in konzultacija za sestavo nove vlade.

Dr. Korošec o položaju.

Belgrad, 15. julija. (Izv.) Danes je obiskal urednik »Politike« predsednika Jugosl. kluba dr. Korošec in ga zaprosil, da mu da izjavo o sedanjem položaju. Dr. Korošec je dal uredniku »Politike« sledečo izjavo:

»Govorimo odkrito o dogodkih, ki so se odigrali pred našimi očmi. To kar so sedaj naredili radikali in radićevci, ni tisti veliki narodni sporazum, katerega pričakujejo Hrvati in Slovenci. To je mali strankarski sporazum dveh parlamentarnih skupin za skupno vladu. V cilju velikega narodnega sporazuma pomeni ta arangement samo zastoj konsolidiranja razmer v naši državi in stabilizacije reakcije za dobo, dokler se oba zopet ne razideta. To je za vsakega, ki misli na celo državo, jasno kot beli dan. Da se je to izvršilo, morajo računati i radikali i radićevci. Radikali hočejo kompromitirati najmočnejšo stranko, ki je nastopila za sporazum, da tako pridejo v bodočnosti ceneje do sporazuma. Radićevci pa so privolili v ta sporazum, da rešijo svoje voditelje in s svoje stranke vržejo zakon o zaščiti države.

Mi zamerimo radikalni stranki dvoje. Čeprav nam je iz političnih razlogov drago, da samostojni demokratje niso več na vladi, vendar je način, kako se je to zgodilo, nedostojen

in nekorekten. Nelojalnost napram stranki, ki se ni v ničemer pregrešila pri zasledovanju skupnega programa korupcije in nasilja, je vredna vse obsodbe. Nemoralno je tudi, kako se je postopalo napram radićevcem. Dokler so njihovi voditelji v zaporu in pod obtožbo in njihova stranka pod izjemnim zakonom, se jih prisili, da se slečejo do golega, da odvžejo ne samo ekstremne točke svojega programa, temveč celotnega svoj program. Noben pošten politik ne more odobravati takega postopanja. To ni vzgoja naše politične javnosti. Ta nemoralna se nam bo še bridko maščevala. Tako se vsak dan vedno bolj in bolj balkaniziramo.

Da se dejansko ne misli na narodni sporazum, je dokaz, da se z nami Slovenci v tej krizi ni vedno računalo. Slovenci za največje srbsko in hrvatsko stranko ne obstojajo. Že pri določitvi delegatov parlamentarnih skupin za medparlamentarno konferenco v Washingtonu se je z in trigami doseglo, da Slovenci v delegaciji nismo zastopani. Slovenci držimo na svojo narodno čast in ponos in si bomo to zapomnili. Tolaži nas edino, da je to, kar so sedaj naredili, samo sporazum v frazi, ne pa v stvari.

Kako so se radićevci izneverili svojim zaveznikom.

PISMO PAVLA RADIĆA DAVIDOVIĆU.

Zagreb, 15. julija. (Izv.) Današnji »Jutranji list« je priobčil pismo, katerega je Pavle Radić napisal Ljubi Davidoviću. Pismo se glasi:

»Gospodu Davidoviću, narodnemu poslancu in predsedniku bloka narodnega sporazuma in ljudske demokracije, Belgrad. HSS napram bloku narodnega sporazuma in ljudske demokracije:

HSS je stopila takoj po volitvah, 8. februarja 1925 v parlamentarno skupnost z Jugosl. demokratsko stranko (Davidović), z SLS (dr. Korošec) in z JMO (dr. Spaho) z namenom, da se cela država uredi na temelju narodnega sporazuma in v duhu ljudske demokracije. Predložila je takoj skupen okvir programa, ki je bil v glavnem tudi sprejet. HSS je bila pripravljena boriti se z vsemi in najostrejšimi parlamentarnimi sredstvi, da se ta program oživetvori. Ona je to združenim strankam takoj tudi naglasila, odnosno predložila. Združene stranke deloma niso mogle, deloma niso hotele pristati na uporabo teh parlamentarnih sredstev. Medtem bi morali biti razveljavljeni vsi hrvatski mandati in bi bila tudi opozicijska parlamentarna zajednica oslabiljena za polovico.

Vodstvo HSS je smatralo v teh razmerah za svojo dolžnost in za svojo pravico, da kot edini parlamentarni zastopnik hrv. naroda poskuša tudi z vašim znanjem, da bi se takoj moglo pričeti delo za narodni sporazum in ljudsko demokracijo z glavno parlamentarno zastopnico srbskega naroda; z radikalno stranko, s katero je bila HSS v danih razmerah sedem let v boju. To prizadevanje je uspelo in HSS more skupno z radikali pričeti vsestransko in uspešno delo za narodni sporazum in za ljudsko demokracijo. HSS ima namreč skupno s klubom NRS zelo jako, dvetretjinsko parlamentarno večino in iz te večine je sestavljena parl. vlada v duhu narodnega sporazuma in ljudske demokracije.

S tem činom prekinja HSS vse svoje dosedanje parlamentarne zveze z ostalimi strankami opozicije in bo ohranila napram njim svoje spoštovanje in prijateljstvo. Na podlagi tega se Hrvatski seljaški klub ne smatra več članom parlamentarne skupnosti pod vašim vodstvom in preklicuje vse svoje delegate v predsedništvu odnosno v ožjem in širšem odboru bloka narodnega sporazuma in ljudske demokracije.

Sprejmite g. predsednik tudi ob tej priliki izraz mojega spoštovanja. V Belgradu, 14. julija 1925. Pavle Radić l. r.

Belgrad, 15. julija. (Izv.) Za karakteristiko pojmovanja politične morale Pavla Radića naj navedemo še to, da je Pavle Radić objavil to pismo v zagrebških listih že danes zjutraj, torej ga je dal listom na razpolago že snoči, dočim je Davidoviću to pismo izročil osebno šele danes dopoldne ob 10.

KOMUNIKE BLOKA NARODNEGA SPORAZUMA.

Belgrad, 15. julija. (Izv.) Pavle Radić je vendarle storil končno veljavni korak in izstopil iz bloka narodnega sporazuma in ljudske demokracije, kateremu se ima hrvatski narod največ zahvaliti zato, da ni bil izpostavljen še večjim preganjanjem in zapostavljanjem. Pavle Radić je namreč obvestil predsednika bloka narodnega sporazuma, da njegova stranka izstopa iz bloka. S to zadevo se je danes bavil širši odbor bloka narodnega sporazuma in izdal sledeč komuniké:

»Na današnji seji širšega odbora bloka narodnega sporazuma in ljudske demokracije je bilo vzeto na znanje pismeno obvestilo g. Pavla Radića, predsednika HSS kluba, da »HSS klub ustvarja s klubom NRS, močno 2/3 parlamentarno večino, s tem pa večino stalne parlamentarne vlade v duhu narodnega sporazuma in ljudske demokracije. S tem aktom HSS stranka prekinja svoje dosedanje parlamentarne zveze z ostalimi strankami opozicije.« — G. Davidović je v imenu bloka odgovoril Pavlu Radiću s posebnim pismom.

ODGOVOR DAVIDOVIĆA PAVLU RADIĆU.

Belgrad, 15. julija. (Izv.) Po soglasnem sklepu voditeljev bloka je Davidović odgovoril Pavlu Radiću na njegovo pismo takole:

»Gospodu Pavlu Radiću, nar. poslancu in predsed. Hrv. selj. kluba v Belgradu.

Čast mi je Vas obvestiti, da sem sprejel Vaše pismo, s katerim me obveščate, da HSS prekinja svoje zveze z blokom, ker je dosegla sporazum z radikalno stranko.

Izvrševalni odbor bloka je vzel na znanje Vaše obvestilo. Istočasno pa mi je stavil v dolžnost, da, obveščajoč Vas o tem, popravim nekatere neresničnosti v Vašem pismu.

Izvrševalni odbor namreč ne more preiti preko Vaših trditev, da stranke v bloku niso

mogle ali pa niso hotele v parlamentarni borbi proti dosedanjemu režimu uporabiti najostrejših sredstev, kar Vi navajate kot nekaj razlogov Vašemu približanju radikalom. Odbor je soglasno ugotovil, da od podpisa sporazuma dalje v bloku niti Vi niti Vaša stranka niti nihče drugi nikdar ni stavil nobenih predlogov v gornjem smislu in da glede na to ostale stranke, ki so zastopane v bloku niso mogle ničesar odbiti. O teh vprašanjih se ni sklepalo. Razgovarjalo se je samo enkrat v našem bloku, ko smo stavili vprašanje, kaj Vi in Vaša stranka želite, da bi storili mi kot Vaši zavezniki, ako bi radikalna stranka v resnici razveljavila Vaše mandate. Vi niste nato dali nobenega odgovora.

Istotako je neresnično, da nam je bil znan značaj pogajanj, ki ste jih vodili z radikali, ako ste hoteli s tem reči, da ste nas obveščali. Ne maramo ocenjevati umestnosti in pravilnosti Vašega postopanja. To prepuščamo ljudstvu in javnosti. Moramo pa ugotoviti, da ste Vi z našim znanjem, četudi ne z odobrenjem, pričeli razgovore z radikali samo o eventualnem njihovem pristanku na izvršitev programa narodnega sporazuma. Kdaj in v katerem trenutku ste prešli na pogajanja o zapuščanju bloka, in k prehodu na stran nasprotnikov, to nam je še danes neznan.

V bloku smatramo, da je potrebno navesti te trditve v Vašem pismu.

Sprejmite izraz mojega spoštovanja.

Belgrad, 15. julija 1925.

Ljuba M Davidović.

Danes in vsak četrtek od 8. do 12. ure na vrtu hotela »Južni kolodvor« - Miklič, KONCERT. Priporoča se novo zidano kegljišče. 4616

ZOPET POLITIČNI UMOR NA BOLGARSKEM.

Sofija, 15. julija. (Izv.) Bivši komunistični poslanec Gabrovski je bil v Cernavi od neznanne roke umorjen.

KRVAV NARODNI PRAZNIK V PARIZU.

Pariz, 15. julija. (Izv.) Na večerjajši narodni praznik je v delavskem predmestju Belleville prišlo do spopada med policijo in kakimi 300 manifestanti, ki so hoteli osvoboditi dva pijanca, ki jih je policija bila aretirala. Od obeh strani se je streljalo, pri čemer je bilo 6 policistov in 6 civilistov deloma težko ranjenih.

ANGLEŠKA POVEČUJE SVOJE BRODOVJE.

London, 15. julija. (Izv.) Vlada je sklenila zgraditi še 19 lahkih križark v teku prihodnjih 5 let.

NESREČA PRI VOJAŠKIH VAJAH.

Praga, 15. julija. (Izv.) Včeraj je pri vojaških vajah v miloviški okolici eksplodirala granata in ranila 1 častnika in 4 vojake, med temi enega težko.

POŽARNA KATASTROFA V ČESKI TOVARNI.

Praga, 15. julija. (Izv.) Kakor javljajo iz Kraljevega gradca, je v skladiščih tovarne briketov izbruhnil požar in uničil 400 vagonov briketov. Gasilec se je posrečilo rešiti vsaj tovarniško poslopje. Škoda znaša 4 milijone čeških kron, a je krita z zavarovalnico.

STRAJK TURŠKIH TELEGRAFIŠTOV.

London, 15. julija. (Izv.) Glasom vesti iz Carigrada je vlada strajkujoče telegrafiste v Erzerum, Samsunu in Adani dala zapreti pod obtožbo veleizdaje.

Nemški prevod novega Carinskega zakona je izšel. Cena 120 Din.

Naroča se pri založništvu »Minerva«, štamparija d. d., Subotica, in v vseh knjigarnah.

Poravnajte naročnino!

Dr. Joža Glonar:

Onstran šmarne gore.

Kew, 8. julija.

Kew! — Ne vem več, od kdaj mi je znano to ime in kdaj sem začel sanjati o tem kraju, vsekakor že davno, davno prej, ko sem prvič obiskal ljubljanski botanični vrt, to ubogo, zapuščeno in skrito pepelko, vkleknjeno v mrko obzidje tam na oni strani Gruberjevega kanala, med Dolenjsko in Ižansko cesto. Danes pa se mi bo izpolnila davna želja, tih sanja bo postala resničnost: danes bom videl Kew, enega največjih in najlepših botaničnih vrtov, kar jih ima svet.

London mi za to slovesno priliko postreže z najlepšim vremenom, ki ga zmore, in z vodnikom, da si ne morem želeči boljše. Moj ljubeznivi vodnik je docent za botaniko na londonski univerzi, mlad mož z izrednimi človeškimi čednostmi. Posebno dve ga odlikujeta: duševna uravnoteženost, ki bi lahko določila največjega antičnega stolika in hladni mir, nekaka obilica časa in potrpljenja, ob kateri se mu prav nikamor ne mudi. Prijetne in neprijetne stvari kvitira z veselim nasmehom, ki mu večkrat prigrgrta globoko iz pljuč, prav od srca, ob vsaki prijetni malenkosti se ustavi in jo užije prav do dna, ker se mu, prav kakor meni tukaj v Londonu, nikamor ne mudi.

Seznaniha sva se snoči — ali pa je že bilo davi? — ob izredni priliki. Po sveta je že

Kongres za proučevanje vzhodnega bogoslovja.

III. DOPOLDANSKO ZBOROVANJE.

V torek, dne 14. t. m. popoldan se je nadaljevalo zborovanje o obredih in disciplini vzhodnih cerkva. Poročali so: P. Janin, ki je zaključil svoje dopoldansko predavanje, P. d'Herbigny, ki je podal praktičnih smernic in navodil, in monsgr. C. Margotti, ki je govoril o odnosu med kodeksom kanoničnega prava in disciplino vzhodne cerkve. Pater B. Bourgeois, ki je imel predavati o duhu vzhodne slovanske liturgije, ni mogel priti na kongres. Njegov referat se objavi med ostalimi referati v prihodnji številki »Bogoslovnega vestnika« v Ljubljani. Toliko v dopolnilo včerajšnjega poročila.

Včeraj v sredo, dne 15. t. m. se je vršilo dopoldne v Uniju tretje znanstveno zborovanje, ki se ga je udeležilo prav toliko občinstva, kot prejšnja dneva. Vidi se torej, da zanimanje za predavanja ni pojenjalo. Le par znamenitejših gostov je že prejšnji dan odpotovalo.

Prvi referat je imel P. M. Viller D. J.

o meniškem in duhovniškem vzoru na grškem Vzhodu do IX. stoletja.

Menihi so živeli do IX. stoletja pod zelo različnimi oblikami, bodisi kot popolni samotarji, puščavniki (kot n. pr. Anton puščavnik), bodisi raztreseni po Nitreji in Palestini, zlasti v 5. in 6. stoletju, bodisi kot redovniki v Kapadociji ali v bizantinskem cesarstvu pod Justinijanom; živeli so ali v redovih ali v samotih, zapirali so se v celice, ali pa so živeli javno. A vse te oblike so imele en cilj, z različnimi sredstvi so vsi še tako različni menihi hoteli eno, popolnost v smislu evangelija. Ta popolnost se lahko različno imenuje, vsak po svojem mišljenju in čutu, vsak s svojimi besedami, bolj ali manj filozofično. To popolnost lahko torej imenujemo neprestano molitev, združitev z Bogom, gledanje Boga. In pri vseh imenih imamo tole obliko, tele skupne elemente: ubožstvo, notranje oznanjenje, bičanje telesa, nedotaknjenost in čistost duše, ponižnost in pokorščino. V vseh teh še tako mnogoličnih oblikah imamo enega duha, enotnost in soglasje v tem, da je bičanje in trpljenje (martirij) najvišja popolnost. Zato se ti redovniki tudi smatrajo za naslednike mučenca. Zato žive ti menihi prvih stoletij življenja pokore; menih, ki sledi sv. Baziliju, ne pripušča ne slabosti ne razkošja. Kristusov martirij jim je vzor, vsaj duhovna smrt in odpoved. Tvorijo družbo, ki jih veže križ in smrt, meništvo jim je takorekoč nov sakrament.

Med ciljem in namenom menihov in duhovnikov je v prvih stoletjih bila neka antiteza. Menih ima namen, odpovedati se samemu sebi, beži pred svetom; duhovnik pa je sredstvo, srednik med ljudmi in Bogom in ima skrb za njihove duše, da jih vodi do Boga. Zato se je menihom odsvetovalo, da naj ne postanejo duhovniki. Beže naj pred žensko in častmi, nikar naj ne postanejo škofje. Duhovniki se ne sprejemajo v samostane, zato je v samostanih tedaj bilo malo duhovnikov-mašnikov. Ti se sprejemajo, če se odrečejo svoji časti; zlasti za škofo je to veljalo. — Menihi pa niso bili v nasprotju s cerkvijo, vestno so se pokorili njenim ukazom. Sploh je njihov pomen za cerkev bil tedaj ogromen. Vršili so veliki apostolat. Brnili so prvič z veliko verno pravoslavne verske resnice, bodisi proti monofizitizmu bodisi proti ikonoklastom, ki so hoteli odpraviti cerkvene slike. Delali so na karitativnem polju, za telesni blagor svojega bližnjega; a vršili so predvsem redni apostolat dušnega skrbstva. Nič čuda, če je v srednjem veku vse dušno vodstvo in dušno pastirstvo prešlo v roke menihov, in

deloma celo v roke menihov, ki niso bili niti duhovniki. Baziljanci so bili dušni zdravniki, zdravniki z besedo; vzeli so v svoje roke tudi vodstvo laikov. Vpliv njihov je bil predvsem oseben, delali so čudeže, po osebnih karizmi so odpuščali grehe in dobro vplivali na ljudstvo.

Menihi so postali škofje; začetka je bil to le običaj, pozneje je postal predpis. A ne samo škofje, menihi so postali tudi misijonarji. Sv. Metod je bil menih, menihi so bili tudi duhovniki, ki jih je Krizostom poslal v Fenicijo. Tako si je meništvo pridobilo velikih zaslug.

Drugi referent je bil P. de Meester iz reda sv. Benedikta; priznani in sloviti poznavalec vzhoda je poročal

o meniški disciplini pri Grkih in Slovanih po IX. stoletju.

Predavatelj je najprej označil stališče, s katerega moramo gledati na vzhodno meništvo. Ne smemo toliko gledati na ljudi, gledati moramo predvsem na institucije in cilje, ki so si jih menihi stavili. Te naprave so svete in nedotakljive, človeško bitje pa se more motiti in pasti. Slabi glasovi, ki so zadnje čase prihajali o vzhodnem meništvi, so zginitili. Poleg tega pa treba še reči, da bo poznanje vzhodnega meništva pridobilo, če ga bomo primerjali z zapadnim. Med obema vladava v mnogem veliko soglasje. Tako si je predavatelj zamislil predavanje in ga tudi izpeljal. Primerjal je podrobno vzhodno in zapadno meništvo, vpošteval je od zapadnih zlasti red sv. Benedikta.

Najprej je podal sliko o glavnih krajih, kjer je vzcvetelo asketično življenje; opisal je, kako se je razširilo, kje je prevladovalo. Nato je označil stopnje in vrste meništva ter njegovo staro in sedanjo disciplino. Ločiti je troje vrst meništva: redovnike, napol redovnike in eremite-puščavnike. Na zgledih in na zgodovinskem razvoju je referent pokazal, kako je začetka prevladovalo redovništvo.

Sledil je opis ureditve samostanov, kako so urejeni hierarhično, kar se tiče pokorščine, odnošajev med brati, obljub, podrejenosti pod druge samostane. Med samostani vladajo določene zveze, predavatelj se je dotaknil predvsem kongregacije na gori Athos, kjer je sam živel več časa.

Zanimivo in važno pa je predvsem življenje po samostanih; važni so nadalje principi, po katerih se goji nadnaravno življenje, po katerih se pospešuje in množi. Življenje se vrši v določenem ritmu in zaporedju. Zato je važno, kakšna je ureditev življenja v samostanu, kako sta molitev in kult urejena. Na vzhodu nahajamo ubožstvo, stroge predpise glede posta in zadržanju telesa. Zlasti važni so predpisi glede dela; vzhodni samostani poznajo obširno ročno delo, intelektualno delo in delo na karitativnem področju za blagor bližnjega.

Predavatelj je končno izrekel željo, da je meniško življenje na Vzhodu v resnici polno krščanske tradicije, da ga moramo bolje kot doslej poznati po njegovih početkih, po njegovi zgodovini in spremenljivosti. Zato naj se pobrigamo za asketične spise vzhodne cerkve, za življenjepise menihov, ki se odlikujejo po svojem pravoslavem nauku in po svetosti življenja. Tako se bodo spletle nove vezi med vzhodom in zapadom.

Kot tretji referent je govoril P. Ivan Višošević iz sv. Bazilija Velikega

o današnji meniški disciplini pri katoličanih

grško-slovanskega obreda.

Predavanje je bilo preglednega in informativnega značaja. Kratko navajamo najglavnejše točke. 1. Število redov in meniških kongregacij grško-slovanskega obreda (red sv. Ba-

zilija, kongregacija menihov sv. Teodorja, religiozne moderne kongregacije). Sledil je popis sedanjih naprav in družb (2.) in 3. popis njihove današnje meniške discipline, ki jo je predavatelj primerjal z vzhodno disciplino.

Referent se je nato pečal z meniškimi življenjem, orisal je meniške statute, način meniškega življenja, obljube, klavzuro, novicijat in kandidature. Označil je predpise glede starosti in življenja samotarjev anahoretov in eremitov. Končno je sledil pregled o disciplini, vodstvu, izvolitvi predstojnikov in odnosu s samostani ter njihovim vodstvu.

Popoldan ob 5. uri se je zborovanje nadaljevalo, vršil se je porazgovor o dopoldanskih predavanjih. Dom. Placid de Meester in M. Viller sta pojasnjevala, da ni bistvene razlike med vzhodnim in zapadnim monastičnim idealom. P. d'Herbigny se je spominjal 1600 letnice prvega cerkvenega zbora v Niceji in pojasnil njegov pomen za tedanji čas in pomen ideje vesoljnih koncilov za vso cerkveno zgodovino. Naposled je predsednik škof dr. Njaradi izrekel zahvalo vsem, ki so se trudili za kongres, in zaključil kongresno delo.

III. POPOLDANSKO ZBOROVANJE.

V sredo popoldan je poročal dr. Snoj o delovanju Apostolstva sv. Cirila in Metoda med Slovenci.

Od časa, ko je nastal razkol med zapadom in vzhodom, je bila vedno težnja, da se edinstvo obnovi. Posebno sedanji sv. oče se trudi v ta namen; silno je naklonjen vsem onim, ki so se posvetili tej nalogi, dokaz temu je priručno pismo sv. očeta kongresu za proučevanje vzhodnega bogoslovja v Ljubljani.

Da bi se tudi širši sloji pritegnili k delu za edinstveno Cerkev, se je ustanovilo »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda pod zavetjem Device Marije«. V Ljubljani obstoja že od leta 1909. dalje. Mnogo udov je včlanjenih od tedaj, mnogo prispevkov je bilo že odanih v namene Apostolstva sv. Cirila in Metoda. Naj bi bil eden od mnogih uspehov tega kongresa tudi ta, da bi se oni, ki so do sedaj dvomili o uspehih Apostolstva, z vso verno zavzeli za tedeje sv. Cirila in Metoda. Lansko leto so se na velehradskem kongresu napravila za Apostolstvo nova pravila, ki bodo sedaj potrjena v Rimu. Naj omenim važnejše točke teh pravil, posebno pa one, ki se s starimi pravili ne vjemajo.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda pod zavetjem Device Marije je organizirano kot cerkvena bratovščina s sedežem v Velehradu, obenem pa je osnovana tudi kot društvo. Apostolstvo sv. Cirila in Metoda pri nas je za našo državo samostojno društvo, obenem pa je cerkvena podružnica velehradske centrale Apostolstva sv. Cirila in Metoda. Namen te bratovščine je, pospeševati versko življenje in pa delati za cerkveno edinstvo. Sredstva za ta cilj pa sta molitev in miloščina. Letna članarina za posameznega uda se po novih pravilih zviša; za Slovence bi znašala letno 6 dinarjev. Siromašnejši udje plačajo tudi manj, če pa sploh ne morejo plačevati, se sprejmejo kljub temu in potem sodelujejo pri brakovščini le z molitvijo.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda se upravlja od centralnega odbora v Velehradu, ki je voljen po poteku 3 let. Vsakokratni predsednik tega odbora je vedno olomuški nadškof. Poleg tega centralnega odbora obstoje še škofijski odbori v vsaki škofiji. Odbornike tega pa imenuje tudi po 3 letnem roku škof posamezne dieceze. Da more postati delo bolj enotno ter uspešno, določajo nova pravila za škofijske odbore posameznih narodov skupno središče. Vsi škofijski odbori bi imeli na ta način svoje skupno glasilo, skupno propagando, kar bi silno olajšalo težavno delo. Posebno pri nas bo to prišlo v poštev. Ljubljanske mu škofijskemu odboru Apostolstva sv. Cirila

železnih vratih se zlato zablestijo grbi in napis »Royal Botanic Gardens, Kew«, avtobus hiti z nama mimo in naprej. Pred mostom se ustavi in si ogledava teren. Najprijetnejše se bo menda čakalo tam le na onem travniku. Trata je sicer od suše, ki traja že par tednov, ožgana, vendar najdem pod lipo prijetno senco in nekaj zelenja, on se iztegne kar na solncu. Jaz opazujem igro, ki me spominja »pastirice« iz dijaških let (Angleži ji pravijo »rounders«, Amerikanci »baseball«); on se greje na solncu kakor martinček in mogoče celo spi.

Naj spi! Nama se nikamor ne mudi.

Ob eni doženeva po kratki, toda temeljiti konferenci, da so zveze z avtobusi v Londonu nerodne, razdalje velikanske in da treba iz teh in enakih razlogov, last, but not least, tudi iz razlogov uljudnosti oba prijatelja čakati vsaj do dveh. Dobro! Z ene strani naju preko zidovja pozdravlja visoko drevje botaničnega vrta, ob drugi strani se sveli dolga vrsta prijaznih krčm in čajnic, kamor bova pozneje krenila na »lunch«.

Lepa reč! Lunch sva v resnici zamudila. No, kakšna malenkost se bo vendar dobila. Res pride čez četrte ure »malenkost«, ki se je naravnost ustrašim, tolika je. Ker je »Lager« mlačen (Londončani ne devljejo piva na led!), voda — ki jo London porabi poldrugi tisoč milijonov litrov na dan! pa iz Temze, ki sva jo pravkar ogledovala, si privoščiva Médoc! Po takem obedu treba nekoliko počitka. On se zlekne po kanapeju, jaz izegnem noge pod

tako urejeno, da se pošten Slovenec popolnoma ne posolodi niti v Londonu, kjer ob polnoči brez usmiljenja in brez izjeme vse lokale zaprejo. (V primeri z Ljubljano je London v tej stvari pravi purgarski filister.) Tako smo torej posedli v moji sobici, kjer se je dalo, za razgovor je bila na razpolago najrazličnejša tvarina, samo kozarec je moral prinesiti vsak iz svoje sobice in ga je po končani seji zopet vzel s seboj. To pa je postalo usodno zame. Bog vedi, kak občas je naredila Miss, ko je zjutraj v moji sobici zagledala na kamnu celo baterijo steklenice najrazličnejšega formata, ob njej pa en sam osamljen kozarec — namreč mojega. Brez dvoma veljam sedaj v njenih očeh za strahovitega pijanca. (To reč — s kozarci namreč bo treba vsekakor kako drugače urediti.)

Ob tej priliki sem se seznanil z Mr. Chapmanom.

Ob devetih zjutraj kreneva na pot. Kaj pravim: kreneva? Svar ni tako preprosta. Kew je daleč, izven Londona, do tje je cela ekspedicija, kakor v Wembley. Zato treba stvar temeljito razmisлити. Po temeljitih premisleku se spustiva nizdol z našega Champion Hilla in zlezava na visoko streho avtobusa. Kako se temu hudimaniu presneto mudi skozi London! Hvala Bogu, da nama ni treba tako telkati!

Dobro uro se že voziva, ko zapustiva mejo Londona — nekje po ulicah ali dvoriščih teče — in prideva v Richmond. To je mesto zase,

izven Londona, pa se ga drži kakor Poljane Ljubljane. Veliko za kako Ljubljano, vse v zelenju, čisto in silno prikupljivo; človek bi se kar tu naselil, pa je baje silno drago.

Pod klancem zlezava iz avtobusa in kreneva počasi na višino, da si ogledava Windsor Park, v katerem stanuje visok gospod — Duke of York. Najin pomenek teče v štirih različnih jezikih; jaz mu razlagam, kako se tej ali oni reči pravi po nemško, on se mi revanšira z angleščino. Tako prideva — počasi — še pod klancem do okusno angažirane trgovine s sadjem. Botaniko je treba tudi praktično študirati, torej se založiva z oranžami in jabolki, da bova imela v parku kaj oprava.

Glej ga no! Pa sva res prišla na vrh klanca in sediva celo že v parku na klopi. Pogled na park, skozi katerega teče Temza, je krasen, oranže so okusne, jabolka naravnost fina, najfinejši užitek pa je, takole sedeti na klopi in brez skrbi prisluškovati, kako poteka čas. Če si dovolj spreten, lahko ujameš vsako posamezno sekundo in jo izsreblješ prav do dna. Višek užitka, ki se komaj še da popisati, pa je v tem, da tega napornega posla ne opravljaš sam, ampak ti pri njem z naravnost znanstveno temeljitostjo pomaga ljubeznivi Mr. Chapman.

Nama se prav nikamor ne mudi.

Pač sedaj je poldvanajste, ob eni morava čakati pri Temzi dva prijatelja, ki prideta za nama. Torej iz Parka, s klanca in na avtobus. Avtobus brzi mimo dolgega zidu, v visokih

in Metoda se bo priključila bratovščina svetega Cirila in Metoda v lavantinski škofiji, ki pa bo obdržala kljub temu svoj stari naslov.

Bratovščina ne nalaga udom velikih bremen, treba pa je, da se razširi med ljudstvo v veliki meri, da se na ta način smisel za ideje sv. Cirila in Metoda res uvede med široke sloje naroda.

Dolžnost Marijinih družb je, da krog učov razširijo, obenem pa nabirajo malo članarino. Iz mnogih krajev pišejo, s kakim veseljem se to delo opravi. Seveda je vse to precej odvisno od razmer.

Nekateri pravijo, da se ljudstvo ne zani- ma za Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, kar pa ni res, temveč manjka samo pouka. Ljudstvo s silnim zanimanjem zasleduje delo za cerkveno edinost. Dokaz temu je, da je bila stolnica v nedeljo, pri pridigi o Apostolstvu sv. Cirila in Metoda, polna, da je bila v tork dvorana Ljudskega doma pri predavanju o »sveti Rusiji« polna, itd. Ljudstvu je treba le pouka, posebno primerna za to so skriptična predavanja. V preteklem letu je Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani priredilo več takih predavanj.

Sedaj ustanoviti poseben znanstveni list v ta namen, je pri nas skoraj nemogoče. V bodoče se bodo znanstvene informacije o tem dajale v »Škofijskem listu« in v »Bogoslov- nem vestniku«.

Med Slovenci se je posebno razširil »Apo- stolški molitvenik«. V tem so izredno lepe mo- litve za edinost Cerkve. Molitvenik je skoraj pošel, misliti bo treba na nov natis.

Delajmo, da se razširi v ljudstvu Apo- stolstvo sv. Cirila in Metoda in dvignili se bo- mo versko, obenem pa bomo živeli za ideje sv. Cirila in Metoda.

O delovanju Apostolstva sv. Cirila in Me- toda na Hrvaškem je poročal dr. Oberškik.

Kot je pri Slovencih znan po svojem delu za ideje sv. Cirila in Metoda škof Martin Slomšek, tako je pri nas veliki Stross- mayer navdušil hrvaški narod za to misel. To hrvaško zanimanje sega že 20 let nazaj. Centralni odbor Apostolstva sv. Cirila in Me- toda v Zagrebu je vedno delal na to, da se propagira ta misel med hrvaškim narodom. Apostolstvo je vpeljavalo v vseh župnijah za- grebske nadškofije. Vrčila so se tudi razna predavanja v ta namen. Z listom »Glasnik sv. Cirila in Metoda« nismo dosegli v celoti uspehov. Pri nas je še premalo zanimanja in tudi neznanje o važnosti tega pokreta. V bo- dočnosti bo morda boljše. Dobro je, da se pra- zuje god sv. Cirila in Metoda na slovesen na- čin, da se poudari tudi pri ljudstvu pomen teh svetih mož. Mladino bomo morali vzgojiti v CirilMetodovem duhu. Naši časopisi naj bi več storili za te namene. Predvsem pa bo tre- ba zagotoviti trajen obstoj našemu »Glasni- ku«, ki potrebuje najmanj 8—10 tisoč naroč- nikov.

Magr. Kozak je govoril o delu Apostel- stva sv. Cirila in Metoda na Moravskem. Go- vornik je Čeh, vendar je predaval slovensko.

Dr. Stojan, ki je pri nas ustanovil to brat- ovščino, se je moral zelo boriti, da je dobil od avstrijske vlade dovoljenje za ustanovitev te »panslavistične« organizacije.

Bratovščina se je ustanovila na Morav- skem in se je potem razširila na Češko, Poljs- ko in celo pri ameriških Čehih. Prvo pozor- nost je bratovščina naklonila Bolgarom v Ma- cedoniji, ki so trpeli pod Turki. Ob svetovni vojni je imelo Apostolstvo obilo dela z vsemi Slovani — begunci. Mnogo je storil tu naš dr. Stojan. Sedaj zopet je treba paziti, da se ne razširi odpadništvo v naši državi. Sredstva za vse te ogromne izdatke pa smo dobivali od naših rojakov v Ameriki. Z božjo pomočjo bo naše Apostolstvo svojo nalogo vršilo tudi naprej. Veliko odobravanje je sledilo poročilu.

Končno je poročal o delovanju Apostel- stva sv. Cirila in Metoda v Pragi prof. Pe- huška.

Uzro in tako premišljujemo ob pomenku, ki tu- rja redko, kakor da je vsaka beseda cekin.

Res! Saj sva namenjena v Kew, ki je tu pred nosom! Dobro pa pojdiva! Med potom zasluži v meni brakaču ljubezniv starček boga- tega tuja in z ljubeznivo gesto in besedo povabi v svoj prijetni vrt na čaj — toda teh sedmih trideset korakov do botaničnega vrta morava vendar enkrat prehoditi.

Kew! Ob načrtu pri vratih prideva do sklepa, da ne moreva vsa danes absolvirati, ampak da bova iz te prelope in slastne police pobrale samo par rozin. Odločiva se za pra- proti, kaktoje, orhideje in palme. Vrt je en sam prekrasen park; še poti so take, da si niti pljuniti ne upaš. Pozdravi me »Genista dal- maticca«, pozdravi me naš oskorus, star moj znanec, toda tako pozabljen, da sem ga spoznal šele po latinskem imenu! Zakaj je to plemen- cito drevo pri nas postalo tako redkost? Pra- proti so velikanske kakor drevesa, na neka- terih vidiš semena za celo žlice, toda kaj ti ojnaga, ko se teh rastlin niti dotakniti ne smeš. V tropični vročini paviljona za orhideje te med njihovim opojnim duhom sune v nos čoperni smrad šminke in pudra, ki se mu v teh ozkih hodnikih niti ogniti ne moreš. Toda, kaj je to? Kaj mi je tako ljubo dehnilo v obraz in me tako nežno pobožalo po lico, da me je zasmelelo v oči, še predno sem se ozrl? Kaj — ali si tudi tukaj, ti skromni roženkravč? Kaj iščeš tu? Mari bi cvetel v kakem oknu v Slovenskih goricah ali se zibal na kakem klo-

Lansko leto šele se je v Pragi ustanovilo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ki je pričelo trdo delo z vso vsem. V Pragi se vrše razna predavanja o vzhodnem misijonstvu, o idejah sv. Cirila in Metoda. Vsak mesec se vršijo tudi razne pobožnosti, ki so jako dobro obis- kane. Praznik sv. Cirila in Metoda se slove- nesno praznuje. Slabše pa je v tem oziru v drugih čeških škofijah. Z božjo pomočjo ra- stemo počasi, toda gotovo.

Prof. Pehuška je bil burno aklamiran za svoje poročilo; izredno veliko je on storil tudi za naše dijake v Pragi, kjer je marsikomu omogočil študiranje.

PREDAVANJE O »SVETI RUSIJI« V LJUDSKEM DOMU.

V torek ob pol devetih zvečer je odlično občinstvo do zadnjega kotička napolnilo dvo- rano in galerije. Navzoča sta bila dva škofa, več poljskih prelato, odlični inozemski znan- stveniki in več ruskih univerzitetnih profes- sorjev, generalov in drugih. G. župnik Aljaž eden najodličnejših in najstrajnejših sluša- teljev kongresa, je rešil celo prireditel s tem, da je s petjem zabaval občinstvo, dokler se ni popravil električni tok. Inozemski gostje so bili izredno zadovoljni, da so mogli biti priča tako intimnega ljudskega koncerta pod vod- stvom častitljivega staršaka duhovnika.

G. predavatelj je mirno čakal da se je električna naprava popravila, potem pa je v jednatem predavanju pokazal 44 slik iz ru- skega verskega življenja. Občinstvo je z na- peto pozornostjo poslušalo predavanje. Odlični inozemski gostje in predstavitelji ruske inteli- gence so predavatelju iskreno čestitali.

Dr. A. Gosar:

Borba proti davku na za- služek ročnih delavcev.

Od več strani dobivam poročila, da so- cialni demokrati in komunisti trosijo okrog vest, kakor da sem umaknil svoj predlog, ki sem ga bil stavil v zbornici za odpravo tako- zvanega 2% davka na zaslužek ročnih delav- cev. V tej zvezi napadajo potem mene in ves Jugoslovanski klub, kakor da smo mi krivi tega davka.

Za tiste, ki hočejo stvar razumeti in po- šteno soditi je bilo vse to že do sedaj v »Pra- vicu« in v »Slovenecu« dovolj pojasnjeno, tako da ne more biti nobenega dvoma niti o tem, kdo je tega davka kriv niti o tem, da smo z naše strani storili vse, kar je večje bilo mogo- če resno storiti, da se ta krivični davek popol- noma odpravi, ali pa vsaj znatno omili.

Vendar računati moramo s tem, da go- spodje okrog raznih socialističnih in komu- niističnih listov vsega tega namenoma nočejo razumeti. Še manj pa seveda moremo od njih pričakovati, da bi v svojih listih predložili za- devo tako kot v resnici je in bi nas podprli v tej neenaki borbi za stvar, pri kateri ne gre samo za koristi naših članov, marveč vseh de- lavcev brez izjeme. Ljubše jim je napadati »klerikalce«, če tudi trpi pri tem cela akcija, ki bi jo bili dolžni podpreti. Zaradi tega se mi zdi potrebno, da govorimo o stvari zopet in zopet, dokler se ne bodo odprle oči vsem ti- stim delavcem, ki so še zmožni samostojno misliti in presojati.

Najprej še enkrat, kdo je kriv tega dav- ka? Tega menda ni treba naglašati, da dela zakone in nalaga davke vedno le vlada in njena večina, ne pa manjšina. Na vladi pa so bili, ko se je ta davek uvedel, radikali in sa- mostojni demokrati, med slednjimi sloven- ska poslanca dr. Pivko in dr. Žerjav, ki je bil takrat celo minister, torej odgovorni član vlade, ki je ta davek uvedla. Če je torej kateri izmed slovenskih poslancev kriv tega davka, sta ga kriva dr. Pivko in dr. Žerjav. To po- udarjam zaradi tega, ker so si nekateri naši

buju na Gorenjskem. Več časti bi užival ko tukaj, kjer se ljudje, kakor tudi jaz, lovijo za eksoitimi orhidejami in visokimi palmami, ki silijo s svojimi vrhovi pod steklene strehe, pod katere bi lahko postavil nektero slovensko cerkev z zvonom vred!

Ob eksoitimi tujini si napasel oči, spomin na dom te je zgrabil za srce — dovolj bo za danes. Klop je za podtek preirida, torej kre- neva preko travnikov in leževa v travo med divjo črešnjo in ogromno cedro. Nihče se za naju ne zneni, tudi drugi delajo tako. On se iztegne in sladko zaspi, jaz se naslonim na komolec in gledam v svet. Visoko in nizko, staro in mlado, bolno in zdravo se žeta po poteh in preko travnikov, med njimi pa mnogo otrok, ki te spominjajo vzklika, s katerim je v srednjem veku neki papež pozdravljal depu- tacije angleških otrok: »Angeli, non Angli!« Radoveden vrbec me ogleduje zdaj z desnimi zdaj z levim očesom — preko pota se beli cela ogromna greda belih fajgelnov — moj prija- telj Mr. Chapman spi — nama se nikamor ne mudi.

O ve ljubljanske gospe in gospodične, ki čakate, da vam iz tega vrta pokljem cvetlice, vsaj na pisanih razglednicah, le čakajte. In prijatelji pri Oddeninu, kjer smo nočoj zme- njeni, čakajte tudi vi.

Nama z Mr. Chapmanom se nikamor ne mudi!

Nama se iz tega blaženega miru in iz te nebeške lepote nikamor ne mudi.

SKLEPNE SLOVESNOSTI V STOL- NICI.

V sredo zvečer je imel knezoškof g. dr. Ant. B. Jeglič v stolnici lep govor. Orisal je zgodovino žalostnega razkola, ki se je s Fo- tijem dejansko pričel in se v 11. stoletju končal s prelomom med pravoslavno in rimsko- katoliško cerkvijo. Prevzvišeni je opozoril na Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ki deluje za zedinjenje zapada in vzhoda. Prosimo Devico Marijo, ki jo častijo tudi pravoslavni, da nas združi v eno cerkev. Zatekajmo se tudi k presv. Rešnjemu Telesu in ga prosimo, da usliši naše želje, in gotovo je, da bo Bog svetu to milost tudi izkazal.

Govoru je sledil slovesen Te Deum, s ka- terim je kongres zaključil.

Kulturni zgodovinar pa more o našem slovenskem narodu zabeležiti, da je zopet en- krat pokazal svojo zmožnost in moč, svojo du- ševno dozorelost in moralno resnost. Kajti kongres, ki se je te dni vršil v Ljubljani, je bil mogoče zato, ker imamo moč, ki so sami delali na tem področju, je bil mogoče, ker ima- mo med sabo krog ljudi, ki so prišli kot slu- šatelji za ta kongres vpoštev; je bil končno mogoče zato, ker smo bili dovolj močni, da smo ga tudi zunanje tehnično organizirali.

S tem nikakor ne zmanjšujemo zaslug na- ših bratov in vseh onih, ki so s svojimi žrtva- mi in svojim delom sodelovali. To bi bila ne- potrebna prevzečnost in bi tudi ne soglašalo z namenom, ki ga je kongres imel. A z za- doččenjem gledamo tudi lahko na svoje delo.

socialistični listi celo drznili očitati nam glav- no krivdo na tem davku, samostojne demo- kratie pa so pri tem komaj rahlo omenili.

Jasno je menda tudi to, da more biti iz- med poslancev, ki stoje v opoziciji, skrivaj ka- kega zakona ali n. pr. v našem primeru dav- ka samo tisti, ki ne stori vsega, kar bi mogel storiti, da bi se stvar preprečila ali vsaj iz- boljšala in popravila, kolikor se izboljšati in popraviti da.

Jaz in drugi naši poslanci smo v tem po- gledu storili v polni meri svojo dolžnost. Predvsem ne smemo prezreti, da so bile dva- najstine za mesec april—julij, s katerimi se je uvedel omenjeni davek, sprejete po skraj- šanem postopanju, ki je predpisano za nujne predloge. Vlada in njena večina očitno ni- sta hoteli dopustiti, da bi se o njunem pred- logu dvanajstin podrobno razpravljalo. Naša člana finančnega odbora dr. Kulovec in Pu- šenjak, sta kljub kratkemu času, ki jima je bil za govor na razpolago, med drugim odločno protestirala tudi proti novemu delavskemu davku. Finančni minister je seveda na vse te proteste molčal.

Nato sem jaz v zbornici nanove protestiral v svojem govoru proti temu davku. In zopet je finančni minister molčal ter ni znil na to niti besedice. Končno je ves. poudarjam ves Jugoslovanski klub glasoval proti dvanaj- stinam in v tem tudi p r o t i omenjenemu dav- ku. Za ta davek pa sta glasovala dr. Žerjav in dr. Pivko, ki je kakor sem čital v listih, po- zneje na shodih sam govoril proti temu davku.

S tem mislim, da je za vsakega, se tako preprostega človeka, dovolj pojasnjeno, kdo je zakrivil ta davek. Meni in mojim tovarišem se v tem pogledu pač ni treba niti najmanj opravičevati. To bi morali vsaj molče priznati tudi naši socialisti in komunisti, če bi bili količkaj pošteni.

Toda zadeva s tem še ni končana. Ko je bil delavski davek uzakonjen, nisem držal rok križem, češ, kar je, je, sedaj se ne da nič več storiti. Nasprotno zanimal sem se za stvar še naprej. Kakor hitro se mi je posrečilo do- biti v roke navodila, ki jih je izdal finančni minister o pobiranju novega davka, sem jih preštudiral. Nato pa sem predložil narodni skupščini znani nujni predlog, da se dotični člen zakona o dvanajstinih, ki govori o tem davku, razveljavi z dnem 1. aprila 1925.

Ta predlog sem v zbornici obširno uteme- ljeval in to namenoma ne samo s stališča de- lavcev, marveč tudi delodajalcev, zlasti obrt- nikov in kmetijskih gospodarjev, in končno tudi z vidika našega narodnega gospodarstva. S tem sem hotel pridobiti za svoj predlog za- stopnike vseh prizadetih krogov. In reči smem, da se mi je to posrečilo vsaj v toliki meri, da mi je finančni minister sporočil po skupščin- skem tajniku, da pristaja na to, da se moj predlog odkaže kot nujen pristojnemu fi- nančnemu odboru. Jaz sem nato svoj govor skrajšal in pristal na to, da je bil moj predlog ob pričetku prihodnje seje takoj odkazan fi- nančnemu odboru. Smatral sem, da je boljše tako, kot pa da bi morda še cel dan govoril o nujnosti tega predloga, nazadnje pa bi veči- na nujnost odklonila, kot se to navadno zgodi. Mislim, da je bilo tako ravnanje edino pravil- no, zakaj če je upanje, da se kaj doseže, po- tem ne smejo biti glavno besede in govorance, marveč je prvo stvar sama.

Samostojnim demokratom je bil moj pred- log seveda neljub, če bolj neljubo pa jim je seveda bilo, ker je bilo videti, da se bo dalo vsaj nekaj doseči. Zato so stvar lepo zavili in napisali v »Jutro«, da sem svoj predlog uma- knil, namesto, da bi pošteno poročali, da sem odnehal le od nadaljnjega rasprave o nujnosti svojega predloga, to se pravi, da sem pristal na to, da se izobliči nepotrebnih besedi,

marveč bi se rajši čimprej lotili stvari same in kolikor mogoče popravili.

Ravno tako kot samostojnim demokratom, je bil moj predlog kajpada neljub tudi našim socialistom in komunistom. Zato so najprej o njem lepo molčali, kakor, da bi šlo za pesek v Sahari in ne za eno najvažnejših in najtež- jih delavskih zadev, potem pa so prepisali »Jutrovo« neresnično vest in začeli napadati mene in »klerikalce«, kakor da smo zagrešili nad delavstvom največji zločin. Namesto, da bi zastavili vse svoje moči in podprli naše ak- cije, kar bi bila njihova dolžnost, če hočejo veljati kot resnični prijatelji delavstva, poma- gajo rajši kapitalističnim krogom okrog »Ju- trac«. S tem mislim, so dovolj jasno pokazali, da jim je ljubše, da delavec strada in da mu država vse pobere, kot pa da bi mu »klerika- leec« pomagal in odvrnil od njea krivična davčna bremena. To si velja zapomniti. Zakaj če je bila kdaj dolžnost vseh delavskih glasil in voditeljev, da bi kot en mož nastopili v obrambo delavskih interesov, tedaj so bili v tej priliki dolžni to storiti.

To se mi je zdelo potrebno pribiti, da ne bo kdo v svoji kratkovičnosti mislil, da smo zadržanje naših socialističnih in komunisti- nih »delavskih prijateljev« kar enostavno prezrli.

Mene in tovarišev vse to seveda ne bo motilo, da ne bi svoje akcije nadaljevali. Ne- kaj četudi skromnega uspeha že imamo. Fi- nančni minister je že pristal na to, da davek na zaslužek ročnih delavcev omili. Dosedanja navodila o pobiranju tega davka se bodo iz- premenila in omilila. V glavnem gre pred- vsem še za to:

1. da se uvede tudi pri tem davku enak eksistenčni minimum kot pri osebnih dohodni- ni. Ta minimum pa bi moral seveda znašati najmanj 20.000 Din letno.

2. Novi delavski davek se mora izvesti od samoupravnih doklad, kakor je izvezeta od ta- ga osebna dohodnina.

3. Naturalni prejemki, kakor hrana, sta- novanje itd., se ne smejo vračunati v tem davku podvržene prejemke.

4. Dohodnina za ras od 1. aprila 1924 da 1. aprila 1925 se ne sme iztirjavati, ker bodo drugače delavci morali še prihodnje leto pla- čevati za tri mesece dohodnino. (Od 1. aprila 1925 dalje pa so delavci, ki plačujejo novi da- vek itak prosti dohodnino.)

Če se nam posreči, da prodremo v nave- denih 4 točkah, potem bi delavci vsled nove- ga davka vsaj ne bi bili na slabšem nego so bili doslej, ko so morali plačevati osebno do- hodnino. Ako pa bi se tudi eksistenčni mini- mum zvišal na omeneno višino (20.000 Din), kakor smo to zahtevali v posebnem zakon- skem predlogu, ki se tudi že nahaja pred fi- nančnim odborom, potem bi večina delavcev sploh ne plačevala tega davka.

Ali in koliko bomo trenutno dosegli, tega seveda ne moremo naprej obljubovati. Gotovo pa je, da bomo svoje akcije dosledno nadalje- vali. Pretečeno soboto sem stavil v zbornici vprašanje na predsednika, zakaj moj predlog še ni prišel v finančni odbor v razpravo in zahteval naj se stvar pospeši. Na to sem še pri finančnem ministru o stvari osebno inter- veniral ter ga opozoril na omenjene štiri toč- ke, ki jih je treba v finančnem odboru pose- bej rešiti. Minister mi je zagotovil, da bo za- devo proučil in se bo stvar potem v finanč- nem odboru odločila.

Glede iztirjavanja osebne dohodnine za lansko leto sem že prej stavil na min. finan- tozadevno vprašanje, na katero pa še nisem dobil odgovora. Istočasno sem protestiral pri ministru financ, ker h komisiji, ki je razprav- ljala o olajšavah pri delavskem davku, ni po- vabil delavskih zastopnikov, marveč le za- stopnike trgovskih in obrtnih zbornic in Cen- tralne zveze industrije v Belgradu. Končno smo te dni vložili na min. financ vprašanje radi neopravičenega odtegotovanja delavskega davka veljanskim rudarjem, ki dobivajo plače od države in so tega davka prosti.

Tako sem podal objektivno sliko našega dela ter naštel celo vrsto važnejših korakov ki sem jih storil sam, ali pa so jih storili moj tovariši, zato, da bi omilili davčno breme siro- mašnim delavskim slojem. Kdor bo to poštem presodil, bo menda pač priznal — tudi če je drugače nasproten — vsaj to, da smo v polni meri storili svojo dolžnost. Več zase tudi ne pričakujemo. Zdi pa se mi, da imamo pravice zahtevati, naj nas pri tem delu podpirajo vsi ki hočejo veljati za prijatelja delavstva.

Beleške.

Pojme izvestnih krogov o dostojnosti, ozir. o dolžnosti publicistike najbolje ilustrira dej- stvo, da niti »Jutro« niti »Slov. Naroda« nista smatrala za vredno posvetitvi vsaj malo pozor- nosti kongresu za proučevanje vzhodnega bo- goslovja, ki je vendar mednarodnega pomena in za Ljubljano zgodovinski in časten dogodek, ne glede na to, da je prišlo na kongres tudi veliko odličnih zunanjih gostov. Ignorirala sta kongres vse dni, in šele na moralni pritisk, ko se je že cela Ljubljana nad tem zgražala, je »Jutro« včeraj prineslo o kongresu kratko poročilo, ki ga je posnelo po »Slovenecu«. Tako umejo ti ljudje, ki imajo vedno na jeziku fraze o narodnem edinstvu, slovanski vzajemnosti itd., ceniti prireditel, ki je velikega realnega pomena za zblizanje slovanskih narodov in ki praktično služi ideji slovanske vzajemnosti. In »Jutro« se vedno navdušuje za staroslo-

vensko bogoslužje, a pri liturgiji Janeza Zlatousti v stolni cerkvi nismo nikjer opazili nobene njegovih bojev. Zraven se hoče »Jutro« pa še nekako norčevati, ker smo mi po svoji poročevalski dolžnosti beležili tudi udeležbo vladnih in mestnih zastopnikov na kongresu, in reproducirali med ušesni naše zabeležitve, da se je s strani vodstva kongresa povdarjala naklonjenost, ki jo je vlada izkazala prireditvi, in izrekla zahvalo tudi mestni občini ljubljanski, ki je šla kongresu na roko. Menda »Jutro« ni prav, da smo to zabeležili (po njegovih nazorih bi bili mi morali gg. Baltiča in Likozarja, ker nista »klerikalci«, ignorirati) ali pa mu ni prav, da sta ta dva gospoda sploh prišla h kongresu, oziroma da sta vlada in mestna občina šli kongresu na roko. Vlada in mestna občina sta storili s tem svojo dolžnost in pokazali na ta način tujim gostom tudi s svoje strani, da so prišli v kulturno državo in med kulturni narod. Saj »Jutro« jim s svojim obnašanjem tega ni pokazalo.

»Jutro« nepotreben obup. »Jutro« je čisto obupan, da radikali sklepajo sporazum brez samostojnih demokratov in naglašujejo, kako postrvovalno je bilo delo samostojnih demokratov v takozvanih prečasnih krajih (ki so zato tudi žrtve tega dela) roti Pašića za božjo voljo, naj tudi SDS vzame noter v sporazum, ker da je njeno sodelovanje v novi vladi »državna potreba«. In tako-le žuga očetu Pašiću: »Dosedaj je Radić še vsakogar uničil, kdor se je z njim lahkomišlno vezal. Uničil je Protića, uničil Davidovića, uničil Nastasa Petrovića, uničil dr. Korošca. Sedaj grozi ta opasnost pa še državotvorni fronti.« Zdaj ko vidimo, kako je »Jutro« žal za dr. Korošca, da ga je uničil Radić, je tudi nam žal, ako bi uničil tudi dr. Zerjavo, in zato smo le hvaležni g. Pašiću, da je vrgel g. Zerjavo iz vlade ven in ga tako rešil gotovega pogina. Naj gre vse k vragu, samo da nam g. Zerjav živi in zdravi ostanejo!

Največja zasluga SDS. Naš poziv, naj po-ka kakšen konkreten dokaz za svojo trditve, da se je naša država konsolidirala in to po za-slugi SDS, je spravljal Zerjavovo popoldansko glasilo v tako zadrego, da na to sploh molči. Oglasilo se je pa zato »Jutro« z ugotovitvijo, da je poleg nešteti drugih (ko bi le vsaj eno našlo!) največja zasluga SDS ta, da je ravn-o z njenim sodelovanjem in na njeno inicijati-vo razbita avtonomističnoseparatistična fron-ta, česar nihče ne more tajiti. — Mi ne vemo, katero fronto tu »Jutro« misli, ki da jo je raz-bila SDS. Če misli s tem fronto Davidović-Korošec-Radić, potem vendar ni razbila te fronte SDS, ampak radičevci in radikali. Saj vendar niso k sporazumu RR dali inicijativu niti ga skovali samostojni demokratje, ampak je vse to izključno delo radikalov in radičev-cov, pri čemer so bili samostojni demokratje popolnoma prezrti, in se je ta sporazum izvršil torej popolnoma brez njihove udeležbe in proti njihovi volji. Dokazati nekaj ravno na-sprotno temu, kar hoče dokazati, to zna »Ju-tro« res imenitno.

Kaj pa še! »Slovenec« si utvarja, da bi SDS sedaj morala reševati svojo situacijo, piše »Jutro«. Na to mu odgovorjamo, da si mi kot Slovenci sploh ne moremo in ne znamo nič utvarjati, ampak samo domišljati. Da bi si pa mi domišljali, da mora SDS rešiti svoj po-ložaj, ko nas njen položaj prav čisto nič ne briga, to nam ni na um ne pride. Naj si le »Jutro« samo utvarja, da ga bo rešilo.

Proslava 25 letnice Slo-m-škove zveze.

(Nadaljevanje.)

Pozdrav g. knezoškofa.

K besedi se je oglašil g. knezoškof dr. Jeglič. V krasnih, iz srca prihajajočih besedah je častil učiteljski stan in pozdravljal učiteljsko kot namestnike staršev, ki vrši veliko in odgovornostno polno delo ter je nadaljeval: »Krščanski učitelji omogočajo, da se pri otrocih uresniči delo božjega određenja in ta-ko deluje za častno in večno srečo; krščanski učitelji zlasti pazijo na zanemarjeno mladino in ji posvečajo vso svojo skrb in ljubezen. De-lo velikokrat nima uspeha, a učiteljsko naj bo uverjeno da Bog ne gleda toliko na uspe-he, ampak na trud in voljo učiteljstva. Ker služite Bogu, ste preganjani. Toda zavedajte se, da je križ in trpljenje dobro znamenje, je znak resničnosti. Kaj je ubil Abela. Isti so motivi vašega preganjanja. Pa upamo, da bo boljše. Ohranite zavest, da se krščanskega, pridnega, dobrega učitelja srčno veselimo in z menoj vse pošteno krščansko ljudstvo. Ze-lim, da blagoslovi Bog vaše težko in veliko delo.« Besedam gospoda knezoškofa so se zborovalci odzvali z viharjem odobravanjem.

Pozdravi drugih zastopnikov.

Gospod Dušan Sernec, poslanec in univerzitetni profesor, je pozdravil učiteljsko v imenu Jugoslovanskega kluba. Izraža veliko veselje nad tolikšno udeležbo in ga veseli, ker vidi, da je še toliko značajnih mož in že-na. Zvestoba za zvestobo — geslo to bodi na-še geslo.

Dr. Jakob Mohorič je pozdravil učiteljsko kot predsednik »Prosvetne zveze«. Ugotavlja, da učiteljsko »Sl. zvezo« ni prega-njano toliko radi političnega dela, ampak radi prosvetnega dela v družtvih, ki slone na kršč. načelih. Toda s takimi učitelji je vse sloven-

sko čuteče ljudstvo, zato le pogumno in skup-no na krov za krščansko prosveto.

Prof. dr. Capuder je pozdravil zboro-valce v imenu JOZ. in OP., to je v imenu 10 tisoč slov. orl. mladine. Mi in vi, pravi, ima-mo iste predmete, s katerimi se bavimo. Vi vzgajate nedolžne otroke in jih usposablja-te za življenje ter jih tudi pozneje ne zapustite in tu se srečamo: vaši postanejo naši. Bijemo skupen boj. Preko sovražnikov pa pojdemo brez jeze v sru. Orli in Orlice bodo stebri, kakor vsake druge organizacije, tako tudi »Slomskove zveze« — in obratno. Bog živi!

V imenu »Jugoslov. strokovne zveze«, v kateri je včlanjenih 4000 delavcev, pozdravi zborovalce g. Jos. Gostinčar. m. na raz-položenju, ter izvaja: »Med vami in delavci je velika sličnost. Oboji ste trpni, ki se mo-rajo boriti za svoje najprimitivnejše človeške in stanovske pravice. V boju ste. V boju pa se krepijo, vzgajajo in izkristalizirajo značaji. V boj za pravice! Pozdravljeni značajci!

V imenu »Krščanske ženske zveze« je govorila in zborovalce pozdravila gosp. Cil-ka Krekova, ki je zborovalce bodrila za ljubezen do vere in maternega jezika. V tej ljubezni »Slomskova zveza« vztraja in bo vztrajala. Sila ljubezni bo razdrila vse sovraž-ne sile.

Gosp. prof. Prijatelj iz Maribora pozdravi zborovalce v imenu Mariborske prosvetne zveze. Prosvetno delo slika kot najbolj vzvišeno. Toda to delo naj sloni na veri, ki je temelj vztrajnosti in agilnosti našega ljud-stva za prosveto. Kristus je in ostane! Uči-telji, na delo med ljudstvom!

Duhovni svetnik gosp. A. Čadež pozdravi »Sl. zvezo« v imenu Katehetskega dru-štva z željo, da bi tudi nadalje vladala med obema bratskima društvoma harmonija in složno skupno stanovsko delo.

Gosp. ravnatelj J. N. Jeglič pozdravi zborovalce v imenu »Zupanske zveze«, ki s simpatijami spremlja neomajno vztrajnost njenih članov in članic.

Prof. M. Bajuk pa izroča pozdrave in častitke »Pevske zveze« »Sl. zvezi«. Leto 1800 je rodilo 2 moža — oba tudi pesnika: Pre-šerna in Slomška. Vez Slomška preko »Slo-m-škove zveze« do lepih slov. pesmi je najtes-nejša. Vez »Sl. zveze« in »Pevske zveze« bo-di čim večja. Kdor poje, z nami misli.

Gosp. prof. Iv. Dolenc pozdravi zbo-rovalce v imenu kat. starešinstva. Poklic učiteljev je, da vzgaja značaje. To pa morejo le značaji. In le oni, ki je značajan, je državotvoren.

Vsi govorniki so želi za njihove lepe misli in pozdrave, ki smo jih tu podali v naj-bolj skróeni obliki, od strani učiteljske živah-no pohvalo.

Po navdušenem sprejetju odborovega predloga, da se pošlje Nj. Vel. kralju Aleksandru brzojavni pozdrav, je na-stopil tovariš Grad kot slavnostni govornik.

Slavnostni govor tov. Grada.

V pesniško zamišljenem govoru je slikal »Slomskovo zvezo« kot mater, ki vodi svojo dečo preko Golgote. Po ravni poti, po lepih cestah so ji sledili mnogi, ki pa so ji postali nezvesti, ko je cesta zavila navkreber po trnjevih stezah. Tedaj so se začeli mnogi obračati nazaj, opazujoč vabeče livade in podlegli so; zapustili so mater. Bili so tudi taki, ki so pograbil po kamenju in so mater kamenjali. Toda najboljša deca ni in ne bo zapustila ma-tere, ostala ji je zvesta in jo spremlja preko vrha Golgote ob njenem 25letnem jubileju. Zvesta mati in zvesta ji deca pa po pravici pričakujejo, da jim zasveti preko Golgote zar-ja lepše bodočnosti in ostanejo v nerazrušljivi trajni zvestobi. — Govornik je žel za izredno lep govor viharne ovacije. V »Slov. Učitelj« ga objavimo v celoti.

Poročilo Anice Leharjeve.

Gosp. tajnica Anica Leharjeva nam je podala daljše poročilo o 25letnem kultur-nem delu »Slomskove zveze«. Tudi njeno po-ročilo je bilo nekaj posebnega, ker ni bilo zgolj naštevavanje, kaj vse je tekmo 25 let »Sl. zveze« storila; podala nam je jasne smerni-ce, po katerih naj značajan krščanski učitelj živi in dela. Končala je:

Mi moramo živeti za resnico: če ne nji, laži vdinjajo duha. Ne morete na istem nebu biti ob istem času jasnost in tema. Mi se moramo enkrat odločiti, drugače v dvomih zmanjkalo bi tal; mi moramo voliti med obema:

če Kristus ne — potem je Belijal.

S krasnim tajniškim poročilom je bil za-ključen slavnostni del in pričel se je redni občni zbor, o katerem poročamo prihodnjič.

Orlovski vestnik.

Prvi tabor orlovske ekapoziture Maribor (okr. Maribor, Ljutomer, Konjice, Ptuj, Koroška) se vrši dne 2. avgusta v Ptuj! Natatnejša poročila ob-javimo pravočasno!

Ekspoz. prireditelj v Kamniku. Polovična vož-nja je dovoljena. Pridite kolnoštevila! Bog živi! Krško orl. okrožje. Prihodnje nedeljo, to je dne 19. t. m. ob 3. popoldne se bo vršil na Vidmu pri Krškem v tamkajšnjih društvenih prostorih va-žen okrožni svet. Poleg obeh sranj, Brežiške in Raške in njima podrejenih br. odsekov, je tudi br. odsek v St. Jerneju najljubše povabljen radi dogovora za godbo. Poglavitna točka dnevnega reda bo: »Posavski orlovski labors. Na avdience! — Okrožni odbor.

Dnevne novice.

K poročilu o kongresu za proučevanje vzhodnega bogoslovja. V včerajšnjem poročilu o pregledu vzhodnih cerkva se je vrinila ne-ljuba pomota. V oddelku »Katoliška cerkev bizantinskega obreda« se mora točka V glasiti: Grko-katoliki v kraljevini SHS 50.000 in ne Srbi 31.6660. Pod točko IV. je treba črtati Bosno.

Občinske volitve v Trebeljevem. V nede-ljo, dne 12. t. m. smo imeli občinske volitve, ker nam je Baltič 7. februarja t. l. razpustil občinski odbor. Imeli smo 6 skrinjic in sicer prve tri so bile gerenta Cveka, druge tri pa Slov. ljudske stranke za župnije Janče, Prež-ganje in Stanga, sestavljene po odstavljemem županu Galetu. Gerentove liste so s pomočjo terorja, zvijač, groženj in laži ter uradno po-močjo dobile 127 glasov in 6 odbornikov, liste g. Galeta pa so dobile 222 glasov in 11 odbor-nikov. Na gerentovih listah so se zaslužile ne-pravilnosti, na eni potvorjen podpis, pa kljub temu ni bila nobena razveljavljena. Toliko truda, toliko potov in sitnosti, pa doživeti po-raz — kajti pred razpustom so imeli 7 odbor-nikov — to res ni majhna stvar. Odstavljenega žup. Galeta so ovadili češ, da je 25 Din ubož-nega obč. denarja poveril toda ta intriga ni uspela. Popolnoma so bili nasprotniki prepri-čani, da bo sodišče Galeta brž obsodilo in potem seveda bi zgubil volilno pravico, pa brez dokazov ni obsodbe. Samo to upanje imajo demokrati še, da bo g. Baltič vsaj v treh tednih zopet obč. odbor razpustil in zopet gerentstvo poveril Cveku.

80 odst. izredni pribitek k hišni najma-rini in finančni delegat. Kakor smo se uve-rili, finančnega delegata g. dr. Šavnika ne za-deva najmanjša krivda, da se tudi hišna naj-marina obremenjuje s tem pribitkom in da je nasprotno delegat storil vse, kar je v njegovi moči, da se obremenitev odvrne.

Državni mejniki. Ponavljajo se slučaji, da so razne osebe poškodovale ali odstranile državne mejnike na avstrijski in italijanski meji. Tako početje nele nima nikakega smisla, ampak je samo znamenje posirovelosti in ne-zarumevanja državnih koristi, poleg tega pa je tudi kot zlobna poškodba tuje lastnine strogo kaznivo ter so storilec odgovorni za vso škodo, ki jo s tem povzroče državi. Vsi, ki prihajajo na državno mejo, se s tem opozarja-jo, da puste državne mejnike na miru, ker bodo oblastva poškodbo strogo zasledovala. Kdor pa zve za udeležence pri takem početju, je v javnem interesu dolžan, da jih prijavi obla-stvom. Posebno se apelira na turiste, ker je v nekaterih slučajih padel sum nanje. — Ve-liki župan: dr. Baltič, s. r.

Orlovski prireditelj v Toplicah. V nedeljo dne 12. julija t. l. je imelo novomeško orlovsko okrožje svojo prireditev v Toplicah. Domači odsek je preskrbel za primerno okrašene sla-voloke pred Toplicami in na prireditvenem prostoru obširnem vrtu in travniku vlep-pestnika g. Šušteršiča iz Semiča. Okrog pol 11 se je razvrstil obhod Orlov, Orlic, naraščaja in gojenk po Toplicah ob spremljanju novo-meške godbe. Ob 11 se je vršila poleg župne cerkve sv. maša in cerkveni govor. Oboje je opravil g. prošt Čerin. Pri cerkveni sloves-nosti je pel skupno topleški, novomeški in šmi-helski zbor. Popoldne ob treh se je vršil javni nastop Orlov, Orlic in naraščaja na travniku g. Šušteršiča, ki je oddaljen streljaj iz Toplic in s katerega se mudi lepe razglede na kočevske in žužemberske hribe ter straške gorice. Rajalni pohod Orlov in Orlic, proste vaje in orodna telovadba in tekme Orlov so bile proizvajane v splošno zadovoljstvo vsega občinstva. Po orodni telovadbi je govoril o orlovskih vzorih odvetnik dr. Česnik iz Novega mesta. Po oficialni prireditvi se je vršila prosta zabava, pri kateri sta pela novomeški moški in šmi-helski mešani zbor. Brzojavni pozdrav Orlom je poslal poslanec dr. Kulovec iz Beograda.

Znižanje cen na Bledu. Zveza za tujski promet nam poroča: Vled padca lire in dviga dinarja so se v zadnjem času cene na Bledu znatno znižale in sicer po vzorcu ljubljanskih gostilničarjev. V skromnejših hotelih se dobi hrana in stanovanje že od 65 Din naprej za osebo v večjih hotelih pa se dobi penzija od 110 Din dalje. V ožgled znižanim cenam so se zadnje čase nekateri hoteli in penzije skoro docela napolnili.

Kongres poštinih uslužbencev v Beogradu. Kakor je »Slovenec« že poročal, se je vršil v Beogradu 12. t. m. 7. glavni občni zbor vseh poštinih uslužbencev naše države. Tega obš-ne zbor se je udeležilo 170 delegatov ter večje število gostov iz raznih krajev Jugosla-vije. Predsednik Zveze, Tomo Jovanović, inšpektor poštne in brzojavne ministr-stva, je otvoril kongres. Po prisrčnem po-zdravu številnih zborovalcev je opisal delo, ki ga je vršil glavni odbor Zveze za izboljša-nje materialnega položaja poštinih, telefonskih in brzojavnih nameštencev v naši državi. Iz tajniškega poročila je razvidno, da ima Zveza v preteklem letu precej uspehov, h katerim spada zlasti otvoritev modernega poštne-ga doma v Skoplju. Ta poštni dom je obenem prvi uradniški dom Južne Srbije. Uprava je bila vedno v stiku z ostalim uradništvom ter je dosegla, da se bo razlika v plačah pričela izplačevati v prvi vrsti uradništvu III. kate-gorije in to iz 80 milijonskega kredita, ki je določen v to svrhu že v dvanajstinih, ki bodo sedaj predložene narodni skupščini. Na priza-

devanje Zveze so bile tudi povisane dnevni-ce ambulančnemu osebju od 36—54 Din. Po taj-nikovem poročilu so referirali delegati po-krajinskih društev in odobrili dosedanje delo glavnega odbora. Iz teh referatov je jasno raz-vidno, da stremi Zveza za tem, da se tudi za poštne uslužbence sprejme specielen zakon, po zgledu zakona za železniške uslužbence. Na ta način bi se lahko izvršile razne izpre-membe sedanjega uradniškega zakona, ki ima mnogo določil, ki niso v skladu s potrebami poštnega osebja. Nato se je vršila debata o predlogu glede modifikacije in uzakonjenja uredbe o razvrstitvi poštnega uradništva. S to uredbo so bili deloma oškodovani nižji poštni uslužbenci. Hvalavredna je zahteva kongresa, da se otvorijo šole odnosno kurzi za vzgojitev prepotrebnega poštnega naraščaja na sedežih posameznih poštinih ravnateljstev. Dosedaj imamo samo eno šolo v Beogradu, ki nikakor ne zadostuje za stroko, ki ima v državi okoli 14.000 uslužbencev. Kongres je soglasno spre-jel predlog, da se napravi poštno in brzojav-no ministrstvo, da se pri vsakem poštnem rav-nateljstvu takoj otvorijo stalne šole, s čemur bi se zlasti revnejšim slojem omogočilo, da se posvetijo tej stroki. Slednjič so se vršile nove volitve in je bil soglasno izvoljen stari glavni odbor s predsednikom Tomo Jovano-vičem.

Iz Novega mesta. Dne 22. julija 1925 dop. ob 9 se prodajo v Novem mestu št. 230 na javni dražbi sledeči predmeti: 2 mala konja, 2 konjski cpremi, dva psa, 1 voziček, nekaj perutnine in več različnega pohištva.

Zaojenj. nog in neprijeten vonj odstrani Sanoform. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga »Chemotechna« v Ljubljani, Mestni trg 10 in »Salus« d. d. V Mariboru pa lekarna pri Sv. Arhu, Glavni trg 20.

Iz Ljubljane.

Slav. glasb. društvo »Ljubljanaz« pozivlje svoje članstvo, da se po možnosti v kar naj-večjem številu udeležijo pogreba očeta našega pevca g. Ložarja. Zbirališče moškega zbora točno ob tridesetni na štiri pred hišo g. Zalokarja na Krakovskem nasipu.

Kat. društvo rokodelskih pomočnikov vaši svoje člane zlasti gg. pevce, da se udeležijo pogreba blagopokojnega g. Valentina Ložarja, očeta našega uglednega člana svet-nika trg. in obrtn. zbornice za Slovenije, g. Jerneja Ložarja. Pogreb bo danes ob štirih popoldne iz hiše žalosti, Ročna ul. 6.

Umrli je nenadoma g. Apolonija Verbič, tačača g. delegata dr. Šavnika. Pogreb danes popoldne ob 6 iz hiše žalosti Gorupova ulica 3. Svetila ji večna luč! Proostalim naše iskreno sožalje!

Namere sedanjih demokratičnih gerentov. Kakor čujemo iz dobro poučenih krogov, na-meravajo sedanji gerenti kupiti od Učiteljske tiskarne tvornico učil na ljubljanskem polju v Linhartovi ulici za zelo visoko kupnino. Mestni gerenti so že naročili uradno cenitev te tovarne, ki je pa izpadla preizkzo, vsled česar so dali tvornico ponovno ceniti po ne-strokovnjaku. To tovarno bi bilo mogoče pre-delati v ca. 20 stanovanj, ki bi bila silno ne-prikladna, ker bi bile vse kuhinje brez prave svetlobe in razen tega so betonski stropi, ki so pač primerni za tovarno, ne pa za stano-vanja. V tovarno tudi ni vpeljana električna razsvetljava in vodovod in tudi ni izvršena kanalizacija. Adaptacija tovarne v stanovanja bi stala najmanj 1.000.000 Din, s katerim zneskom bi se danes dali zgraditi 2 stanovanj-ski hiši z mnogimi modernimi, zračnimi in v vsakem oziru higijenskim predpisom odgovar-jajočimi stanovanji. Ker gre sedanjemu ge-rentstvu za novo manipulacijo, da rešijo tvorni-co učil pred pretehim konkurzom, opozarja-mo na to škodljivo početje sedanjega mest-nega gerentstva, ljubljanske davko-plačevalce, ki bodo morali te napake treh gerentov dra-go plačati. Demokrati se po mestu že hvalijo, da bo ta nakup izvršen, predno bodo sedanji gerenti razrešeni svojih dolžnosti in da ima-jo že zagotovilo s strani velikega župana, da bo nakup tovarne učil odobril. Zaenkrat sa-mo registriramo to namero in vlagamo pro-tesť proti izvedbi tega načrta v imenu somi-šljenikov SLS v Ljubljani ter izjavljamo, da se bomo v kratkem pričeli baviti še z drugi-mi ukrepi mestnega gerentstva, ki so jih izvršili, dasiravno so tako dolekosežnega značaja, da so pridržani sklepanju občinskega sveta in ne spadajo v področje gerentstva, ki je bilo poverjeno samo z začasno upravo in vršitev tekočih poslov mestne občine.

Še enkrat: ljubljanske ceste. Najpopred kratko dopolnilo k notici magistratovega in-formatorja v nedeljski štev. »Jutro« v zadevi Ravnikarjeve ulice. Nič ni res, da je po nje-govem »klerokomunističnem« večina pozabila ustaviti v proračun za regulacijo te ceste po-trebno vsoto. Res pa je, da je bilo v ta namen votiranih 200.000 kron, kakor je tudi res, da je šef gradbenega recte stavbnega urada z ozi-rom na tedanje naraščajoče cene izjavil, da je vsota pre nizka in da se bo regulacija te ceste izvedla zaenkrat tako, da se bodo hodniki dvignili, zavarovali z obkrajniki, potem pa na-suli, vendar pa dvignili. V ta namen je obljub-il, da se porabi material od zgradbe sokol-skega telovadišča ob zletu. — To je resnica, in na da se je denar, ki je bil votiran za Rav-

nikarjevo ulico, porabil drugam — morda nekoliko tudi za trg Tabor. — Čudno to ni, ker na prste ene roke ne moremo prešteti, kolikrat je bil razpuščen občinski svet in koliko gerentov je že imel častitljivi rotož. Dolžnost sedanjih treh kraljev do nas pa zato ni nič manjša. Kajti tudi za preureditev cest in parka okrog Tabora z ograjo, ki bi ji rekel Nemeč, da je »plump«, ne vemo, kje tiči postavka v kakem rednem proračunu. Ravnotako ne za popravo hodnikov od Bončarja na Sv. Petra cesti pa tja do Kravje doline. Pa za Miklošičevo cesto? Pa za Knafljevo ulico? itd. Kjer se dobe sredstva za eno delo, se dobe lahko tudi za drugo. — Vemo pa, da je bila sklenjena pred vsemi popravami hodnikov pred škofijo in pred stolnico in za to tudi votiran kredit. V resnici so razkopali cesto pred stolnico že pred tedni, potem pa začeli, nadaljevali in končali dela — drugje. Pred stolnico si pa moral biti ob tem deževju umetni skakač — preko naravnih luž na razriti in ne dodelani cesti. Kdo bi ne mislil pri tem, da se delo tam ni končalo le — nalašč? O, dela se že, dela tudi precej, a tudi mnogo narobe — napravi.

Vojaško zastražena ulica. Iz trnovskega premešča smo dobili sledečo pritožbo: Pred jahalnico v Svabičevi ulici stoji že več mesecev sem noč in dan vojaška straža. Zakaj mora stati straža tam, ko je vendar to poslopje prazno, ko ni notri ne konj ne kakega materiala in torej nič kar bi se moralo zastražiti, je nerazumljivo. Nikdar prej ni tam stala vojaška straža, ne pod avstrijsko upravo in tudi pod našo ne, ampak je to upeljano šele v novem času in sicer kakor po vsem izgleda, menda samo za to, da se vojaki vadijo v nočni straženju. Če je to razlog, a drugega tudi ne more biti, ker je kakor rečeno, jahalnica prazna in nima nihče tam kaj ukrasti potem bi bilo pač umestneje, da se za take vaje izbere kakšen drug objekt kje na kakšnem samotnem kraju. Nikakor pa ne gre, da se postavi vojaška straža v javno ulico in s tem ta ulica ponoči takorekoč zapre. Kajti vojaška straža ustavlja ponoči vsakega človeka, ki gre skoz to ulico in tudi stanovanje v nasproti privatni hiši. To se zgodi vselej z gromovitim: Stoj! Pucat ču! (Streljal bom!) Ta klic se razlega nešteto krat vsako noč, in navadno s tako silo, da stanovanca preplašeni planejo iz spanja; najbolj pa se strašijo otroci. Ljudje v hiši, ki stoji nasproti jahalnici, vsled tega nobeno noč ne pridejo do mirnega spanja in so že čisto obupani. — Obračamo se tem potom na vojaško oblast z nujno prošnjo, naj opusti to stražo pred jahalnico, ki je po našem mnenju popolnoma nepotrebna. Če pa že mora tam stati vojaška straža, naj se da vojakom na straži vsaj navodilo, da ne ustavljajo ljudi, ki gredo po tej ulici, ampak naj ustavi samo tistega, ki bi hotel v jahalnico (kar pa gotovo nikomur ne bo padlo v glavo). In tudi menjanje straž naj bi se ponoči ne vršilo s tako glasnimi, celo okolico alarmirajočimi klici in protiklici, ampak po tihem, kakor se dela to povsod v mirnih krajih in mirnih časih. Razumljivo bi bilo tako postavljjanje in menjanje straž po najstrožjih vojnih predpisih pri kakšnem važnem in ne-

varnem objektu, n. pr. pri kaki smodnišnici ali skladišču municije, ne pa pri tako nedolžnem poslopju kakor je jahalnica, ki vrlu vsega niti ne stoji na kakem samotnem kraju, ampak sredi v javni mestni ulici. Obračamo se obenem tudi na mestni magistrat, naj tudi on s svoje strani na pristojnem vojaškem mestu upliva, da se ta stvar uredi, kakor je prav. Prizadeti bodo samo od srca hvaležni.

Iz Štajerske.

IZ MARIBORA.

Člani nacionalnega gledališča v Skoplju prirede danes v četrtek dne 16. t. m. ob 21 v Narodnem domu svoj večer z izbranim programom. Predvsem bodo prednašali posamezne odlomke iz del dramatika Pecija Petrovića.

Je že moralo biti precej hudo. Radi ne baš prevladnega obnašanja uradništva pri stanovanjskem sodišču proti strankam, ki prihajajo itak v razburljivih stvarih, je moral baš prevladnega obnašanja uradništva pri šča uradno odrediti, kakšno naj bo obnašanje uradništva!

Društvo hišnih posestnikov ima danes dne 16. t. m. ob 20 skupščino v mali Götzovi dvorani. Dnevni red je predvsem interpretacija novega statuta k stanovanjskem zakonu.

IZ PTUJA.

Za Orlovski tabor, ki se bo vršil tukaj dne 2. avgusta, vlada veliko zanimanje. Pričakovati je obilne udeležbe iz vseh krajev mariborske oblasti. Vse ptujsko prebivalstvo razen nekaj izjem simpatično pozdravlja prireditev. Kakor smo zvedeli, se bo vršila telovadba na prostoru Sportnega kluba Ptuj. Prostor je jako lep in leži ob Dravi blizu plinarne.

Mestni cerkveni stolp, ki so ga popravili, je dobil tudi nov strešni pokrov.

Z gimnazije. Ravnatelj drž. gimnazije je odpotoval v inozemstvo. Nadomestuje ga prof. Peter Holeček. V počitnicah bodo vpeljali tudi v gimnazijo poslopje električno luč.

Nedostatek. Po končanem delu v trgovini in obrti pometa Ptujčan pred svojim pragom. To je hvale vredno. Zeleti bi bilo, da prostore pred lokali tudi poškrope, da se ne bodo valili oblaki prahu po ulicah in trgih.

Sejmsko poročilo. Na zadnji živinski in konjski sejem dne 7. julija so prignali 189 volov, prodanih 108, najvišja cena 9 Din, najnižja 7 Din; 348 krav, prodanih 148 po 8 in 4 Din; 2 teleti po 11.25 in 9 Din; 127 juncev, prodanih 6 po 7 in 5 Din; 150 junic, prodanih 32 po 9 in 6 Din; 32 bikov, prodanih 13 po 10 in 5 Din; 107 konj in 132 kobil, prodanih 18 konj in 24 kobil, najvišja cena 7500 Din, najnižja 600 Din; 23 žrebet, prodanih 11 po 600 in 400 Din. — Na svinjski sejem dne 8. julija so pripeljali 69 svinj in 97 prašičev, prodanih 82 po 12 do 9 Din. Prasci od 6—12 tednov stari po 87.50—175 Din.

Iz ostale Jugoslavije.

Velike izpremembe pri zagrebski policiji. Pri zagrebski policiji so v teku obsežne osebne izpremembe. Načelnik dr. Janko Bedeković je premeščen v Skoplje in istočasno je premeščenih več načelnikov posameznih oddelkov; nekaj uradnikov pa prostovoljno umakne v pokoj. Kdo postane dr. Bedekovićev naslednik, še ni znano, a splošno mislijo, da bo to najbrže bivši načelnik uradnih Herkvi.

Amerika in Meštrovici. Poročali smo že, kako velik uspeh je dosegel kipar Meštrovic z razstavo svojih del v Združenih državah. Ne le da je bila razstava po vseh mestih izredno mnogobrojno obiskana, marveč so Američani dela kupovali in domalega pokupili. Zanimiv je bil slučaj v Rochesteru (N. Y.). Tamkajšnja umetnostna galerija: The Memorial Art Gallery bi bila rada kupila tri kipe: Dekle s kitaro, Madonno z detetom in Zeno, toda ni imela razpoložljivih sredstev. Ko je zvedelo za to obščinstvo, je takoj uvedlo javno zbirko darov in v najkrajšem času je bila potrebna vsota zbrana. Galerija je kupila vsa tri navedena dela. — Meštrovic je prejel povabilo, da razstavi svoja dela tudi na Japonskem in v Indiji. Meštrovic se povabilu odzove.

Lepra v Črni gori. Pod tem naslovom je pravkar izšla posebna številka »Glasnika« ministrstva za narodno zdravje v Belgradu. Celo številko zavzema študija dr. Jov. Kujačiča, ki je 11 let preiskoval to bolezen v Črni gori in osebno obiskal in deloma zdravil s salvarzanom vse tedaj znane gobavce. To je bilo od 1. 1902. do 1912. Vseh leproznih bolnikov je bilo meseca avgusta 1912. po raznih krajih Črne gore 74, od tega 50 moških in 24 žensk. Najmlajši bolniki (2) so bili stari 10 do 15 let, najstarejši (1) nad 70 let. Bolezen se je raztezala na 29 okrajnih glavarstev, od katerih so bili najbolj okuženi Martičinski (11 slučajev), Poljski (8 slučajev) in Lipovski (7 slučajev). Dr. Kujačič priha do sledečih zaključkov: Lepra tli v Črni gori od davnine, najbrže še iz prvih časov, ko so jo perzijske čete zanesle iz Azije, a grški trgovci iz Egipta v Grčijo in ostale balkanske dežele. Najstarejša sedaj znana leprozna gnezda so vasi Lipovo, Gostilje Bravojica, Zače, Polja Kolašinska, Rovca, D. Morača in Babjak. Vsi ti kraji stoji glede snage in gospodarsko-socialnih razmer sploh na najnižji stopnji; nesnaga je strahotna, beda velika, življenje težko. To troje smatra pisatelj za glavne zavezničke lepore v Črni gori, kjer so drugače — kot planinski deželi — dani vsi naravni pogoji za zdravje. Dejansko so bili vsi gobavci, ki jih je dognal dr. Kujačič, revni kmetje, živeči v najnepovoljnejših življenjskih razmerah. Lepora se širi večinoma, ako ne izključno po okuženju in ne po dedljivosti. Izmed vseh zdravil se je izkazal kot učinkovit samo salvarzan, a tudi z njim se popolno ozdravljenje ni dalo doseči. — Da se bolezen ne širi v večjem obsegu, je pripisati dejstvu, da ljudstvo samo smatra bolezen za nalezljivo in obenem za najstrašnejšo šibo božjo. Gobavce izključuje izmed sebe in jim odkažejo za bivanje kako kolibo na samotni ali tudi le naravno duplino v gori. Tja jim prinašajo — ali pa tudi ne! — le najnujnejšo hrano ter so nesrečni gobavci prepuščani najstrašnejši zapuščenosti. Ti bedniki so popolnoma udani v svojo usodo in smatrajo za popolnoma pravil-

no, da so izločeni izmed zdravih in ne okužujejo še drugih. Nekateri sami zahtevajo svojo izolacijo in če vidi gobavec, da se mu kdo bliža, mu kliče od daleč, da naj ne hodi blizu, ker je gobav. — Dr. Kujačiču gre zasluga, da je prvi temeljito proučil lepro v Črni gori s socialno-zdravstvenega stališča in napisal o tem obsežno študijo. Zanimivo bi bilo vedeti, kakšno je stanje v Črni gori z ozirom na gobavost danes.

Iz Primorske.

Tatovi v barkovljanski župni cerkvi. V noči od nedelje na ponedeljek so tatovi obiskali župno cerkev v Barkovljah. Vlomili so tabernakelj in odnesli več kelihov, monštranco in nekaj drugih dragocenosti. Za tatovi doslej ni sledu.

Somalijski princ na študijah v Trstu. To dni je z odličnim uspehom položil zrelostni izpit na zavodu Cesare Batisti v Trstu princ Mohamed Šejk Zemel, sin enega najvplivnejših poglavarjev na Somaliji. Princ je star 17 let. Z njim biva njegov učitelj major Vivanti.

Naznanila.

Prostovoljno gasilno društvo v Nazarjih ima dne 19. julija t. l. ob 3. uri popoldne svojo prvo veselico na prostem. Cisti dobiček se bo porabil za zgradbo gasilnega doma. Za pijačo in jedila bo proste zabave. Na sporedu je tudi srečolov! Vsi vladno vabljeni. — Na pomoč!

Iz zgodovine jagode.

Gojitev vrtno jagode je še razmeroma mlada. Grki in Rimljani so jagodo sicer poznali, pa je niso gojili. Šele Mavri v južni Spaniji so se oprijeli njene gojitve. V vrtovih Granade in Cordone je uspeval zlahkati sad in je prišel od tam čez Francijo do Rena, kjer ga poznajo že okoli leta 1570. Obenem se je razširila jagoda skozi mohamedanske dežele proti vzhodu in je prišla preko Balkana do Dunaja, kjer so jo gojili že ob drugem turškem obleganju, l. 1683. Med tem je prišla v Evropo tudi kanadska jagoda; l. 1715. velikanjska jagoda iz Chile, l. 1787, ananas-jagoda iz Cayenne v južni Ameriki.

Gojitev lepote v sedanjem letnem času.

Stari koledarji pravijo, da si moramo dati ob začetku poletja puščati kri in da moramo jesti razne trave in korenine, če hočemo ostati zdravi in lepi. Čeprav si danes ne damo več puščati krvi, imajo stara kmečka pravila o čiščenju sokov še zmeraj prav. Zlasti ženske bi si jih morale zapomniti in jesti namesto mesa in slaščic več sadja in zelenjave. Zjutraj začnimo z jabolkom, glavni obed naj sestoji v prvi vrsti iz zelenjave in sadja. Zlasti dobro učinkuje juha iz zelenjave, ki naj se ji pridruži salata iz vodne kreše in parjen kompot. Redkvice čisti kri in odpravlja gube na obrazu in na vratu. Boljši je črni kruh kakor beli, tudi se ne rediš tako po njemu. Čajeva žličica čistega olivnega olja po obedu dviga lepoto kože. Za pijačo priporočamo limonado. Saj nas narava sama s svojimi sadeži navaja na tako dieto.

Neki otroški zdravnik piše: „Da odsiranimo iz ust vse škodljive snovi, in da bi obenem kolikor mogoče nantiseptično ravnali, nikakor ne zadostuje snaženje s samo čisto vodo, temveč ji je treba dodati še zobne vode, ki predvsem ni strupena, a vendar uničuje gnilobne klice, pri tem pa ima ugoden okus, kar je za otroke jako važno. Tem zahtevam odgovarja v polni meri Odol, ki ga je treba dodati vodi vsako jutro, zlasti pa vsak večer.“*)

*) Iz knjige „Praktični nasveti za prehrano in oskrbo zdravih in bolnih otrok.“ Dr. F. Theodor, Königsberg i. Pr.

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski pisatelj Jules Verne. — Poslovenil A. B.

— Naj bo, Paganel, je rekel Glenarvan, verjeti vam hočem, vendar pa vas moje začudenje ne sme iznenaditi. Kdo pa je bil tisti mornar, ki je spoznal resnico Kolumbovih odkritij?

— Njegovi nasledniki: Ojeda, ki ga je bil spremljal na njegovih vožnjah, potem Vincenc Pizon, Vespucci, Mendoza, Bastidas, Cabral, Solis, Balboa. Ti mornarji so jadrali vzdolž ob vzhodni ameriški obali. Šli so proti jugu in jo spoznali. Tudi nje je nosil pred tristo in šestdesetimi leti isti tok, ki žene danes nas. Glejte, prijatelji, polutnik smo prerezali ravno tam, kjer je jadrati Pinzon v zadnjem letu petnajstega stoletja; bližamo se osmemu južnemu vzporedniku, pri katerem je pristal na brazilski obali. Leto dni pozneje je Portugalec Cabral dosegel segurski pristan. Vespucci je na svoji tretji vožnji l. 1502. dospel še dalje na jug. L. 1508. sta se združila Vincenc Pizon in Solis, da bi preiskala ameriško obrežje, in l. 1514. je Solis odkril ustje reke Rio Plata, kjer so ga domačini ubili. Tako je ostala prihranjena Magellanova slava, da je prvi objadral celino. Ta veliki brodar je odplul l. 1519. s petimi ladjami, jadril ob patagoniskem obrežju, odkril pristan Désiré in pristan Sv. Julijana. Tam je precej časa počival, potem pa je odkril pri dvainpetdesetem vzporedniku ožino Enajst-Tisoč-Devic, ki je bila pozneje poimenovana po njem, in končno je 28. novembra 1520 zaplul po vodah Tihega morja. Oh, kakšno veselje je občutil, kako mu je moralo biti srce, ko se je zalesketalo pred njim novo morje v razkošnih žarkih jutranjega solnca!

— Da, gospod Paganel, je vzkliknil Robert ves navdušen, kako rad bi bil zraven.

— Tudi jaz, dragi dečko, in prav gotovo ne bi bil zamudil take priložnosti, da me je nebo poslalo na svet tri stoletja poprej.

— Kar bi bilo zelo nerodno za nas, je dejala gospa Helena, ker bi sedaj gospod Paganel ne bil na Duncanu in ne bi pripovedoval te zgodbe.

— Bi jo pa, kdo drugi povedal namesto mene, gospa, in bi pristavil, da sta zapadno obrežje preiskala brata Pizarre. Ta drzna pustolovca sta bila velika ustanovitelja mest: Cusco, Quito, Lima, Santiago, Villarica, Valparaiso in Concepcion, kamor nas pelje Duncan, so njuno delo. Tedaj so zvezali Magellanova odkritja s Pizarrovimi, in ameriške obale so se začrtale na zemljevidih na neizmerno veselje učenjakov tistega časa.

— E, jaz bi pa še ne bil zadovoljen, je dejal Robert.

— Zakaj neki, ga je vprašala Mary in motrila brata, ki ga je bila zgodba o odkritjih čisto prevzela.

— Pa res, mali, zakaj? ga je vprašal tudi Glenarvan z dobrohotnim smehljajem.

— Ker bi hotel vedeti, kaj je onstran Magellanovega preliva.

— Bravo, junaček, se je razveselil Paganel, tudi jaz bi bil hotel vedeti, ali gre celina še naprej, notri do tečaja, ali pa je naprej prosto morje, kot je mislil Drake, eden od vaših rojakov, mylord. Mislim, da ni dvoma: če bi bila Robert Grant in Jakob Paganel živela v enajstem stoletju, bi šla za Shoutenoma in Lemairom, dvema Nizozemcem, ki sta hotela izvedeti zadnji del te zemljepisne uganke.

— Ali sta bila učenjaka? je vprašala lady Helena.

— Ne, ampak drzna trgovca, ki sta se za znanstveno stran odkritij presneto malo menila. Tedaj je bila na Nizozemskem vzhodno-indijska družba, ki je

imela izključno pravico do trgovanja pa Magellanovem prelivu. Ker v tistem času niso poznali druge zahodne poti proti vzhodu, je bila to velika predprava. Nekateri trgovci so se hoteli boriti proti temu monopolu na ta način, da bi odkrili še kako drugo pot. Eden od teh je bil tudi Izak Lemaire, prebrisan in izobražen mož. Vzel je na svoje rame stroške za ekspedicijo, ki sta ji poveljevala njegov nečak Jakob Lemaire in Shouten, izvrsten mornar, doma iz Horna. Naši drzni mornarji so odpotovali meseca junija leta 1615., skoro sto let po Magellanu; odkrili so Lemairovo ožino med Ognjeno zemljo in Državnim otokom, 12. febr. 1616. so objadrali rtič Horn, ki bi zaslužil še preje kot njegov bratec rtič Dobre Nade ime: Viharni rtič.

— Oh, da nisem bil takrat tam! je vzdihnil Robert.

— Zares bi bil lahko vesel, dečko moj, se je navduševal Paganel. Ali si morete misliti večje zadovoljenje, resničnejše veselje kakor zaznamovati svoja odkritja na ladijskem zemljevidu? Pred tvojim obličjem se porajajo vedno nove in nove dežele, otoki, rtiči, rekel bi, da vstajajo iz naročja morja. Njih obrisi so najprej nejasni, zmedeni, pomanjkljivi. Tu je samotna poljana, tam zaliv sam zase, tam se zopet izgublja v daljavi gorovje. Kmalu se začno odkritja spominjati, črte se strnejo, pičice na zemljevidu se umaknejo črtam. Zaliv oblikuje v loku svoje obrežje, rtič se naslanja na določno obal; končno stoji pred teboj na zemeljski obli v vsej svoji veličastnosti nova celina s svojimi jezeri, rekami in rečicami, s svojimi gorami, dolinami in planjavami, s svojimi vasicami, mesti in glavnimi mesti. Oj, prijatelji, kdor odkrije nov svet, je iznašel nekaj novega! Ta zavest je čez vse! Zalibog je ta rudnik že precej izčrpan. Vse so že videli, vse preiskali, vse našli, kar zadeva nove svetove in celine, in mi ubogi reveži, ki smo prišli na svet prenožno, nimamo nobene naloge več.

„Mohorjeva knjižnica“ na Prevaljah

je že izdala 7 zvezkov lepih povesti. Nove so: 4. zv. Krizev pot. Roman. 5. zv. Knez Serebrjani. 6. zv. Zadržja na grmadi. 7. zv. Otoški postržek. — Vse priporoča Književni odbor v Ljubljani.

Gospodarstvo.

Položaj na denarnem trgu.

Od strokovnjaka smo dobili sledeč dopis: Pred par dnevi je pisal »Jugoslovanski Lloyd«, da je pri zagrebških denarnih zavodih po javnosti pristopnih podatkih na razpolago okoli 600 do 700 milijonov dinarjev gotovine. Jasnó je, da bo morala vsa ta gotovina prej ali slej najti pot v žile gospodarskega življenja.

Podoben slučaj, seveda v primerno manjši meri je ugotoviti tudi pri naših denarnih zavodih. Hranilne vloge že skozi dve leti stalno naraščajo pri naših denarnih zavodih in regulativnih hranilnicah. Vlagatelji pač tudi nekoliko računajo z naraščajočim dinarjem in, kakor je bilo pred leti opažati beg od domače valute, je sedaj začelo zaupanje v domači denar rasti in to se najbolj kaže v naraščanju hranilnih vlog.

Posledica tega dotoka hranilnih vlog je bilo dvakratno znižanje obrestne mere na vloge, dočim dosedaj še ni bilo slišati tudi kaj o znižanju kreditnih obresti.

Tudi tu je nastopila na denarnem trgu izprememba. Opažati je, da se znižuje polagoma tudi obrestna mera za kredite, ker pač denarni zavodi ne morejo plasirati svoje gotovine, ki gre pri večjih zavodih že celo v desetine milijonov dinarjev. Toda še vedno se čujejo iz trgovskih krogov tožbe o visokih obrestnih merah, ki se še sedaj zahtevajo za kredite. Na naših denarnih zavodih je sedaj, da vodijo tako politiko, ki bo v skladu s splošnimi narodnogospodarskimi interesi. Z večkrat so se čuli glasovi zlasti iz industrijskih krogov proti sedanji denarni politiki bank. Ti glasovi niso bili neopravičeni.

Zaradi sedanjih razmer je gotovo, da bo imela največ koristi industrija in trgovina. V dobi, ko davčni vijak neusmiljeno poskuša pogniti ves denar davkoplačevalcem iz žepov, bo znižanje obrestne mere imelo za posledico oživiljenje industrije. Industrijska kriza, o kateri smo že večkrat pisali, je imela svoj koren tudi v izredno visoki obrestni meri poleg nezdružljive fluktuacije dinarja. Pričakovati je torej, da se bodo za industrijo začeli boljši časi, posebno odkar uživa tako močno državno zaščito z novim carinskim tarifom.

Znižanje obrestne mere na vloge bo delovalo tudi na poživljenje tržišča z efekti. Široka publika se bo začela zopet pečati z trgovanjem z efekti, kar pa krije v sebi radi spekulativnosti mnogo nevarnosti.

K temu bo pripomoglo tudi oživljenje dunajske borze, o kateri je že »Slovenec« prejšnji teden poročal. Saj je to že razvidno iz kurzov papirjev, ki kotirajo na dunajski borzi in pri nas.

Zadnja statistika o prometu na ljubljanski borzi kaže, da je največ zaključkov v papirjih, ki se trgujejo samo na tej borzi. To pa je pripisovati dejstvu, da se naše banke — gotovo radi ugodnosti, ki jih nudi zagrebški trg — obračajo samo v Zagreb za izvršitev nalogov od svojih komitentov.

Sčasoma je upati, da bo tudi morala nastati izprememba v korist Ljubljane.

Oglas. Poštna hranilnica, podružnica v Ljubljani nam pošilja v objavo: Vse lastnike čekovnih računov pri poštni hranilnici opozarjamo, da skrbno čuvajo poslovne formularje za čekovni promet kakor tudi žige, katere eventualno uporabljajo poleg podpisov na teh formularjih, ker v slučaju kraje teh formularjev ali falzificiranja podpisov na njih poštne hranilnice ne odgovarja za zlorabe, ki bi nastale vsled tega. Kajti poštne hranilnice ni dolžna preiskovati istinitosti podpisov na dotičnih formularjih, nego samo to, da so ti formularji izpolnjeni po predpisu, da so na nje udarjeni prijavljeni žigi in da stoje na njih podpisi onih oseb, ki so za to pooblaščen in prijavljeni. Preiskovati istinitosti podpisov poštne hranilnice ni niti dolžna, niti ji ni mogoče, da bi se v to spuščala. Povod za to objavo publiki so dala dejstva, da so organi posameznih društev, katerim je bilo poverjeno čuvanje poslovnih formularjev za čekovni promet in žigov, zagrešili falzifikate in zlorabe, potem pa so se hotela dotična društva v takih slučajih regresirati pri poštni hranilnici. Poštna hranilnica ne more odgovarjati za take zlorabe organov posameznih društev. Za vsako malomarnost in eventualno škodo, ki nastane iz take nemarnosti, nosi polno odgovornost lastnik čekovnega računa, kateri poslovnim formularjem za čekovne račune in žigom ni posvetil potrebne pažnje.

Na včerajšnji živinski sejm v Ljubljani so prignali 162 konj, 5 žrebet, 50 volov in bikov, 26 krav, 12 telet, 1 kozla in 135 prašičkov za rejo. Prodanih je bilo 26 konj, 8 telet, 32 volov, 4 biki, 18 krav in 67 prašičkov. Cene so bile sledeče: par konj od 4—12.000 Din, žrebeta po 1300 Din komad, voli I. vrste po 8 Din, II. po 7,50, III. po 7 Din, krave, debele po 6 Din, klobasariče po 3,50—5,50 Din, biki po 6,50 Din, teleta po 10—11 Din kg žive teže. Prašički 6—9 tednov stari po 100—150 Din komad.

Hmelj. V Zatecu dne 1. julija. Zadnji teden je vladala na tukajšnjem trgu jako mirno mišljenje. Plačevalo se je 3300 do 3400 Kč za 50 kg razen davka iz obrata. Ta cena velja še danes, povpraševanje je pa tako mrtvo, da je bila polovica tedna brez kupčije. Po pretežno suhi dobi je zadnje dni padel izdaten dež. Po dežju je pa nastalo hladno vreme. Stanje hmeljnikov je zadovoljivo. Zgodnji hmelj nastavlja cvet, na nekaterem jako zgodaj obrezanem hmelju se pa kažejo celo glavice. Poznejšemu hmelju je dež močno koristil. Spodaj je poglavo vse polno mladik in se pripravljajo k cvetju. Po nekaterih hmeljnikih se je pojavil mrčes v silnih množicah, tako da morajo hmelj intenzivno škropiti. — Roudnice, dne 9. julija. Zadnji dež je bil jako potreben, zakaj hmelj je bil še ni opaziti. Vrški trpe vsled mušice. — Tržišče na Moravskem, dne 7. julija. Zadnji teden je skoraj vse dni lahko deževalo, a po nekaterih vaseh so imeli tudi nevihte s točo, ki je napravila precej škode. Koder ni mrčesne nadloge, je stanje hmeljnih sadik srednje dobro. Mušice bodo uničile mnogo hmeljevega pridelka, če jih ne bodo na vse kriplje zatirali. Rastlina je v primeri z lanskim letom slabša in nastavki za cvet so redkejši, tako da že danes lahko rečemo, da bo letošnja hmeljeva letina nekoliko slabša od lanske. — Savinjska dolina, dne 10. julija. Nenavadno vreme, ki nima najmanjše lastnosti poletja, očitno slabo vpliva na razvoj hmelja, vsaj pozni hmelj je videti bolan in zbujajo bojazni tukajšnjih hmeljarjev. Srednje zgodnji hmelj se pa doslej še dosti dobro drži, razen po onih hmeljnikih, ki so napadeni od mušice.

BORZA.

Dne 15. julija 1925.

DENAR.

Zagreb. Pešta 7.92—8.12, Berlin 13.5050 do 13.6550 (13.4750—13.6250), Italija 2.0945—2.1245 (2.0880—2.1180), London 275.95—278.85 (275.45 do 278.45), Newyork 56.44—57.24 (56.48—57.23), Pariz (2.6750—2.7450), Praga 1.6780—1.7020 (1.6795 do 1.7035), Dunaj 7.96—8.08 (7.9050—8.0850), Curih 11.02—11.12 (11.0250—11.1250). — Dolari 55.70 do 56.50, lire 2.1150—2.1450, fr. frank 2.60—2.65, avstrijska krona 8.02—8.14.

Curih. Belgrad 9.05 (9.05), Pešta 72.55 (72.50), Berlin 1.2260 (1.2260), Italija 19 (18.95), London 25.04 (25.0450), Newyork 515.10 (515.25), Pariz 24.15 (24.1750), Praga 15.25 (15.25), Dunaj 72.55 (72.55), Bukarešt 2.50 (2.4250), Sofija 3.75 (3.75).

Trst. London 131.75—132, Pariz 127.25 do 127.50, Newyork 2710—2730, Curih 525—530, Zagreb 4795—4810, Dunaj 380—385, Praga 8025 do 80.75. — Milan. Dunaj 384, Pariz 12746, Newyork 2710, Praga 81, London 13233, Amsterdam 1086, Bruselj 12525, Kopenhagen 544.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.47, Budimpešta 14.7, London 34.950, Milan 26.21, Newyork 70.985, Pariz 33.31, Varšava 13.555. — Valute: dolarji 70.550, angleški funt 34.42, francoski frank 38.30, lira 26.30, dinar 12.46, češkoslovaška krona 21.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7-odstotno invest. 66.50 den. Vojna odškodnina 238 den., Celjska posoj. 200—205, Ljubljanska kreditna 225—265, Merkantilna 101—105, Prašedion 802—808, Kreditni zavod 175—185, Strojne tovarne 104—130, Trbovlje 322—335, Veveče 100—110, Stavbna družba 165—180, 4 in pol odstotni zastavni listi 20 den. 4 in pol odstotne zadolžnice 20 den.

Zagreb. Hrv. eskomptna 105.50—106, Kreditna Zagreb 104—108, Hipotekarna, Zagreb 56.50 do 57, Jugobanka 97—97.50, Prašedion 805—810, Slavenska 69—70, Eksploatacija 32—35, Sečerna 510—520, Gutman 425—440, Slavonija 49—51, Trbovlje 345—350, 7-odstotno drž. invest. pos. 66.50, Vojna odškodnina 241—242.

Dunaj. Efekti: Zivnostenska 60.9, Alpine 31, Greinitz 15.8, Trboveljska družba 47.0, Hrvatska eskomptna 13.220, Leykam 17.4, Jugobanka 12.5, Hipo-banka 70.200, Mundus 92.0, Slavex 19.0, Slavonija 5.8.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Doge, hrastove s pokrovi, 1 hl, pol hl, četrt hl, fco. meja 190 bl., 145 bl., 85 bl. Orebove deske, I. vrsta. 30, 50, 60, 70, 80, 100 mm edbeline, 40—45 media, fco. nakladalna postaja 1850 bl. Bukova drva, 1 m dolž, fco. Skopje 3 v. vag. zaklj. 30. — Zito in poljski pridelki: Pšenica Hardwinter II., fco. Postojna tranz. 405 bl. Rž, nova, lombardska 75 kg, fco. Postojna tranz. 360 bl. Koruza, slavn., fco. slavn. postaja, 1 v. vag. zaklj. 205. Krompir, novi, fco. štajerska postaja 85 bl.

Novi Sad. Pšenica bačka, avgust-september, 10 vagonov 310. Koruza bačka, 1 vagon 187.50, sremska 4 in pol vagonov 192.50, Dunav ocarinjena, 20 vagonov 206, bačka 40 vagonov 195, bačka 1 in pol vagona 190.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!

Samost. knjigovodja

korespondent, več strojepis. in stenografije ter vseh drugih pisarn. del, zmožen slov., srbohrv. in nem., z večletno prakso in prima referencami, želi mesta. — Ponudbe na upravo lista pod »Vestene«.

Izprašani kurjač

za parne kotle z večletnimi spričevali se išče za veliko industrijsko podjetje na deželi. Nastop takoj. Ponudbe z označbo nahtevkov na naslov »Interreklam«, d. d., Zagreb, 1—78, pod šifro »Ložar II—422«.

Večja trgovina v mestu na dež. sprejme takoj in pozneje 4 agil. pomočnike

meš. stroke, začelnike, ki so servirali v večjih trgovinah na deželi in so perfektni v računstvu. Istotam se sprejme dobra KUHARICA sred. let. marljiva in snažna, ter SLUŽKINJA za vse. Ozira se le na pridne delavne moči. — Ponudbe pod »Belakrajina« štev. 4553 na upravo.

Prodajalka

starejša, samostojna moč, se sprejme v večjo trgovino v Savinjski dolini. Nastop do 1. septembra. — Ponudbe s prepisi spričeval na upravo lista pod Poštenost št. 4548.

MLADENKA išče mesta vzgojiteljice

Je perfektna v slov. in nem. — Ponudbe upr. pod št. 4533.

STANOVANJE v novi zgradbi, dveh ali treh sob, s stransk. prostori, se išče. Pismene ponudbe pod »Hame« na upravo lista. 4617

Pisarniško sobo v pritličju oddaja z avgustom Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani, Aleksandrova cesta.

Tovarna pohištva iz upog. njenega lesa išče zelo sposobnega MOJSTRA, ki je izboren strokovnjak in popolnoma verziran v vseh oddelkih. Dotičnik bi moral samostojno voditi podružnico. Nastop takoj. Ponudbe s prepisi spričeval in označbo zahtevane plače pod šifro »Majstor II—422« na »Interreklam« d. d., Zagreb 1-78.

Fižol vseh vrst, suhe gobe, repno seme, kumna, mravljična jajca in druge pridelke kupuje Sever & Komp., Ljubljana. Cene spo. — ročamo na zahtevo. —

Cenjenemu občinstvu najpo. leje priporočam higijenično urejeni BRIVSKI SALON.

Niko Koman
Poljanska cesta št. 13, nasproti II. drž. gimnazije.

Res je, da

denar, ki ga izdaste za reklamo, nikdar ni zavrnjen, zato ker

ima reklama

za Vas veliko korist, če jo naročite o pravem času in v takem časopisu, ki ga na deželi največ bero. Vsa tozadevna zanesljiva pojasnila Vam da uprava »Slovenca«, ki Vam s tem prihrani mnogo truda in stroškov ter zagotovi

vedno uspeh!

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

NAJBOLJŠE

KRANJSKE KLOBAS

se dobijo v restavraciji GROSUPLJE.

Lepa hiša

z velikim vrtom, naprodaj. — Pojasnila dajo v Dravljah št. 36, št. Vid nad Ljublj.

Vsled pomanjkanja prostora je naprodaj nova, črna polit.

jedilna soba.

Ogleda se lahko v Župnišču pri sv. Jakobu v Ljubljani.

Druga košnja

(OTAVA) se odda v Tovarni za klej v Ljublj.

Hišo kupim, večjo, stanovanjsko, v Ljubljani ali šiški. Cena do 60.000 Din. — Ponudbe na upravo lista pod »Zvezda«, 4598

Opremljena soba

prijazna, s poseb. vhodom in elektr. lučjo, se takoj odda mirnemu gospodu. — Naslov v upravi lista pod št. 4597.

Senzacija!

Vsled pozne sezone platneni damski čevlji vseh barv po 85 Din samo pri »VOIKA«, Ljubljana, Krekov trg 10.

Breje svinje

lepe, dobre pasme, ima naprodaj FR. ŠKERJANEC, p. Radomlje. 4618

Prodajam po nizki ceni veliko dvonadstropno **HIŠO**

v Celju blizu kolodvora, tik železnice, samo spodnjega prostora 480 m², prostori so prazni ter kupcu takoj na razpolago. Reflektanti naj se blag. obrniti na lastnika lg. Toplak, Celje - Breg 14.

Telefon št. 101 in 151

Brzajavni naslov: Escomptebank

HRVATSKA ESKOMPTNA BANKA

PODRUŽNICA MARIBOR

vljudno sporoča, da je prevzela vse posle dosedanje podružnice ANGLO-AUSTRIAN BANK, LTD.

MARIBOR :: ALEKSANDROVA C. 46 :: MARIBOR

Nasha dobra mati, gospa

APOLONIJA VERBIČ ROJ. KRAINER

je danes ponoči nenadoma preminula. Blagopokojno pokopljemo v četrtek, 16. t. m. popoldne ob 6 iz hiše žalosti, Gorupova ulica št. 3. Maša zadušnica se bo darovala v trnovski cerkvi.

V Ljubljani, dne 16. julija 1925.

Zofija Šavnik, roj. Verbič, hči. — Dr. Karl Šavnik, delegat ministr. financ, zet. — Mara Tomše, roj. Šavnik, Nuša Šavnik, Fran Tomše, kapetan I. Kl., vnuki. — Sonja in Saša Tomše, pravnukinji.

Odgovorni urednik: Viktor Cenčič.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.